

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2013. gada 27. aprīlis – 3. maijs

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

Nr. 17 (1291)

Nākamais numurs
iznāks 11. maijā

Latviešu mazie
Dziesmu svētki Dublinā
(4. lpp.)

Londona -
mūsu otras mājas
(8. lpp.)

Ar gudrību, viltību
un bez bailēm
(6. lpp.)

Visapkārt Latvija
(9. lpp.)

Pavasara talka “Straumēnos”

Foto: Ilvars Veinbergs

Talcinieki pie “Straumēnu” nama. Priekšplānā LR vēstniecības dāvatā sudrabegļite

Šā gada 13. un 14. aprīlī Daugavas Vanagu Fonda (DVF) „Straumēnu” ipašumā Lielbritānijā norisinājās Latvijas diasporas organizāciju pavasara talka. Tā notika Latvijas Lielās talkas ietvaros. Talku organizēja Latvijas Studentu asociācija Lielbritānijā (ALSuk) sadarbībā ar Daugavas Vanagu Fondu.

Uz pavasara talku bija ieradusies vairāk nekā 40 talcinieku - pārstāvji gan no abām iepriekš minētajām organizācijām, gan arī no Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā (LNPL), Pi-

terborovas Latviešu biedrības un Latvijas Republikas vēstniecības Lielbritānijā. Piedalījās studenti, ģimenes ar bērniem un arī vecāka gadagājuma cilvēki. Kopumā talkas dalībnieki pārstāvēja visnotaļ plašu vecuma grupu – no divus gadus veciem bērniņiem līdz pat 75 gadus veciem darbīgiem talciniekiem!

Talkas organizatori bija sagatavojuši dažādus uzdevumus, piemēram, “Straumēnu” teritorijas vispārēja uzkopšana, vietējā meža attīrīšana, arī dažādi krāsošanas darbi. Uzdevos darbus

talcinieki veica ar neviltotu entuziasmu un patiesu darba sparu. Kopumā tika izvestas aptuveni 140 ķerras ar zariem un lapām, savākti 25 maiši ar atkritumiem un nokrāsoti teritorijas žogi, ceļrāži un ārējais bārs.

Dāvinājumā no Latvijas vēstniecības Daugavas Vanagu Fonda saņēma sudrabegļi, kas tiks iestādīti “Straumēnu” teritorijā un būs simbols pirmajai latviešu talkai Lielbritānijā.

(Turpinājums 2. lpp.)

BŪTISKAS SARUNAS BOSTONĀ

25. martā Bostonā notika Bostonas Sabiedrības foruma (*Boston Community Forum*) tikšanās, kas iezīmēja būtisku sasniegumu Bostonas sabiedrības attiecībās. Tikšanās reizē piedalījās Ziedonis Barbaks (Bostonas latviešu sabiedrības “Stiprāki kopā” vadītājs), Lilija Zobens (Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā priekšsēde), Stīvens Lī - Darbā iekārtošanas aģentūru Atļauju pārvaldes rīkojumu izpildītājs (*Stephen Lea*, - *Gangmasters Licensing Authority (GLA) Enforcement Officer*), Pols Kenijs - Austrumvidienes Stratēģiskās migrācijas sabiedrības komitejas priekšsēdis (*Paul Kenny* - *East Midlands Strategic Migration*

Partnership), Andijs Fišers (*Andy Fisher*) - Bostonas pašvaldības Mājokļu, veselības un sabiedrības labklājības pakalpojumu nodaļas vadītājs, kā arī pārstāvji no citām pašvaldības un sabiedriskām organizācijām.

Stīvens Lī paskaidroja, kā GLA darbojas, pieminot, ka šobrīd Lielbritānijā atļaujas izsniegtas vairāk nekā 1100 darba aģentūrām. Sarunu degpunktā bija attiecības starp darbaņēmējiem un darba devējiem dārkopības, lauksaimniecības, mežkopības, pārtikas ražošanas un vēzeidīgo dzīvnieku ievākšanas industrijā. GLA pārstāvis tikšanās reizē pieņēma lēmumu no personām, kas ir piedzīvojušas neli-

RADI UN DRAUGI
VIESNĪCA ★★★★★ WWW.HOTELRADIUNDRAGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAI PNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

kumības attiecībās ar darba aģentūrām.

Visvairāk izplatītie pārkāpumi ir krāpšana, neizmaksājot naudu par visām nostrādātajām stundām vai atvelkot naudu no minimālās algas, tādējādi izmaksājot neto algu mazāk par valsts noteikto minimālo algu – un, kas šķiet prātam neapņemami, dzīvojot demokrātiskā valstī, piespiedu darbs, kas, pamatojoties uz Lī kunga teikto, ir ļoti plaši izplatīts pārkāpums. Proti, darba aģentūra sola cilvēkam darbu, bet patiesībā nodarbina viņu tikai dažas dienas nedēļā, tādējādi radot situāciju, kurā darbaņēmējs kļūst atkarīgs no darbā iekārtošanas aģentūras, nespējot nopelnīt pietiekami daudz naudas, lai nodrošinātu savu mobilitāti darba tirgū.

Pozitīva ir ziņa, ka tad, ja darbaņēmējs sniedz liecību GLA noteikumu izpildes amatpersonai par nelikumībām darbā iekārtošanas aģentūrā, darbā iekārtošanas aģents var tikt saukts pie kriminālatbildības. Tomēr ir svarīgi apzināties, ka darbinieki, izpildot darba devēja rīkojumus, kas ir pretrunā ar likumu, ir

lidzvainīgi un dažos gadījumos var tikt saukti pie atbildības par likuma pārkāpumu. Tāpēc Fišera kungs iesaka iepazīties ar likumu, zināt savas tiesības un pienākumus, jo to nezinašana neatbrīvo no atbildības.

Sanāksmes gaitā Pols Kenijs vērsa dalībnieku uzmanību uz iespējām apgūt angļu valodu kā otru valodu, tādējādi veicinot sapratni starp dažādām sabiedrības grupām un pārstāvjiem. L. Zobens ziņojums par topošo Latvijas ministriju sniegto finansējumu latviešu svētdienas skolām latviešu valodas un kultūras apguvei saņēma vispārēju atzinību, un britu pārstāvji lūkojās nākotnē ar cerībām rīkot dažādus kultūras apmaiņas sarīkojumus.

Kārlis Albergs

9 1770934 167501 8 17

LATVIEŠI VĀCIJĀ

Latviešu kopība Vācijā - būs vēlēšanas

Latviešu kopība Vācijā ir sabiedriska latviešu organizācija Vācijā. Tā pastāv kopš 1946. gada, iesākās kā bēgļu organizācija, bet, gadiem ejot, mainījies laikiem līdzī. Nopelni šai organizācijai ir Minsteres latviešu ģimnazijas vadīšanā un avīzes *Brīvā Latvija* izdošanā. Taču galvenais ir būt t.s. jumta organizācijai, kas pārstāv latviešus Vācijā sarunās ar vāciešiem vai arī ar

Latviju. Šodien tiek atbalstītas vairākas skoliņas, tautasdeju kopas, tiek izkārtoti valsts svētku sarīkojumi. Tagad atkal pienācis laiks šo to pamainīt, jo Vācijā ir daudz latviešu, - lēš, ka Vācijā dzīvo apmēram 22 tūkstoši ar Latvijas pasēm. Tas ir vairāk nekā Cēsīs un tuvojas jau Jēkabpilij!

Kopš 2009. gada nav bijušas vēlēšanas, tās notiek ik pa četriem gadiem, un šogad iepriecinošā

kārtā ir 23 kandidāti! No tiem vajag oficiāli ievēlēt divpadsmit. Taču domāju, ka arī tie, kurus neievēlēs, pēkšņi nekur nepazudīs, bet darbosies tālāk pēc savām interesēm un dotībām. Kandidāti ir gan jaunāki, gan jau pieredzējuši ļaustu vecumā, gan no Vācijas ziemeļiem, gan dienvidiem, gan no lielām pilsētām, gan arī no mazākām vietām; ir 10 vīrieši, 13 sievietes, pārsvarā Latvijā dzimuši,

bet arī tādi, kas ne tur dzimuši, ne uzauguši, - skatieties paši!

Vēlēt var organizācijas Latviešu kopība Vācijā biedri, kas ir pieredzējušies. Svarīga ir adrese Vācijā un vecums pāri 18 gadiem. Biedru maksa ir 2 eiro mēnesī, tātad 24 eiro gadā! <http://lk-v.de/velesanas2013> Vēlēšanu biļetenu nosūta vēlētājam pa pastu, un tas vai nu pa pastu jāatsūta, vai jānodod atpakaļ. Līdz 9. maijam

jāpieregistrējas, līdz 9. jūnijam jāsaņem atpakaļ vēlēšanu izvēles biļetens.

Priecāsimies, ja pēc iespējas daudz Vācijas latviešu piedalīsies šajās vēlēšanās un pēc tām veidos sabiedrību tādu, kāda tā pašiem patīk. Visiem nekad nebūs vienādas intereses, un tas ir labi, - nāciet un dariet to, kas jums liekas labs un svarīgs!

Zuze Krēšlīna Sila

LATVIEŠI GĒRNZIJĀ

Salu dēvē arī par otru Latviju

Pēc Otrā pasaules kara ekonomika Gērnzijā pamazām uzplauka un tika aicināti viesstrādnieki no Īrijas, Itālijas, Portugales, Madeiras. Pag. gs. 90. gadu sākumā Gērnzijas darba devēji dārzniecības sektorā sāka meklēt kontaktus ar citu, lētāka darbaspēka valsti. Tā radās krūtēšanas aģentūra Latvijā.

Pēc Padomju Savienības sabrukuma 1991. gadā Latvijas politiskā vara deklarēja ģeopolitisku virzienu - atgriešanos Eiropā. Kolektīvā progresa ideoloģija kļuva nevēlama, un tās vietā radās individuālisma ceļš uz labklājību. Atveroties valsts robežām, brīva ceļošana nozīmēja arī migrācijas strauju uzplaukumu.

Ir aplēses, ka viena gada laikā Gērnzijā dzīvo un strādā ap 2000 latviešu. Īpaši viņu skaits palielinās vasarā, kad iestājas tūrisma sezona. Sākumā darbā ņēma tikai sievietes un tikai dārzniecībā. 2001. gadā salā ieradās pirmā grupa restorānu un hotelu darbinieku. Vēlāk šajā gadā darbs tika piedāvāts arī vīriešiem.

No 1991. līdz 2013. gadam no Latvijas ir izbraukuši ap 200 000 cilvēku. Lielākā daļa meklē un atrod darbu Īrijā, Lielbritānijā, Vācijā, arī Lamanša salās. Latviešu vidū Gērnzija ir īpaši populāra. Kaut arī ir dzīvošanas un darba atļauju ierobežojumi, cilvēki šeit atgriežas no gada uz gadu.

Neoficiāli sala tiek dēvēta par otru Latviju. Tam ir savs pamats, jo latviešu valoda skan visur - ielās, veikalos, restorānos, bāros, hotelos, slimnīcā, aprūpes mājās, frizētavās, skolās.

Vairāki latviešu uzņēmēji ir uzsākuši savu biznesu. Viens no pirmajiem tika atvērts latviešu veikaliņš, tad frizētava. Sekoja būvniecības pakalpojumi. Nu klāt ir nākuši skaistuma saloni un šūšanas pakalpojumi.

Daudzi izmanto iespēju mācīties Tālizglītības kolledžā, papildinot zināšanas angļu valodā, biznesā, grāmatvedībā, skaistumkopšanā un citās jomās. Jebkurš piekritis, ka latvieši Gērnzijā strādā ļoti labi un grūti. Atsaukmes par sniegtajiem pakalpo-

Gērnzijas tautietes aizvadītā gada 18. februārī pēc balsošanas

jumiem ir ārkārtīgi pozitīvas.

Protams, dzīvē ir ne tikai darbs vien. Visbiežāk latvieši sanāk kopā draugu grupās dzimšanas

un vārda dienas svinībās.

2006. gadā tika nodibināta Gērnzijas Latviešu asociācija. Tās iniciatīvā ir svinēti latvie-

šiem tik populārie Ligo svētki jūnijā, nosvētīta Latvijas Republikas proklamēšanas diena 18. novembrī, piedaloties gan mūziķiem no Latvijas, gan pārstāvjiem no Latvijas vēstniecības Londonā. Nu jau tradicionāli Pilsētas baznīcā Lieldienās un Ziemsvētkos notiek dievkalpojumi gan latviešu, gan angļu valodā.

Kaut arī esam tālu no dzimtenes, mēs Latviju atceramies un lepojamies ar to. Lielisks apliecinājums tam bija mūsu 770 balsis referendumā pret krievu valodu kā otru valsts valodu Latvijā 2012. gadā. Ir prieks dzīvot šajā multikulturālajā Lamanša salā, gūstot neatsveramu pieredzi dažādādās dzīves jomās. Gērnzija ir kā liels puķu dārzs. Tā ir vienmēr mainīga un krāšņa. Visi kopā mēs kalpojam tās ekonomiskam uzplaukumam. Ļoti ceram kādu dienu atgriezties Latvijā un izmantot savas jauniegūtās zināšanas dzimtenes labā.

Lilita Krūze

(Turpināts no 1. lpp.)

Pavasara talka "Straumēnos"

Latvijas vēstniecība bija arī parūpējusies par ūdeni un kvasu no Latvijas, lai remdētu rosīgo talcinieku slāpes. Šis dāvanas uz talkas vietu nogādāja Latvijas vēstniecības pārstāve, pirmā sekretāre Ieva Jirgensone un arī pati piedalījās talkas darbos.

Pusdienas talcinieki ieturēja svaigā gaisā, pie pašu sakurtā ugunsкура. Pēc čāklās strādāšanas par ēstgribas trūkumu neviens sūdzēties nevarēja, līdz bi jā paņemtas maizītes, oglēs tika cepti kartupeļi un ugunskurā uz iesmiņiem - desiņas. Īpašam sveicienam no Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā tās pārstāvji bija izvēlējuši lielu katlu zupas, kas raitā ātrumā tika iztukšots.

Pēc pusdienām talkas darbi turpinājās par spīti īslaicīgam pavasara lietum, bet vakarā tika ieturētas kopīgas vakariņas, par kurām bija parūpējies Daugavas Vanagu Fonds, galdā liekot īstu talkas mielastu - sautētus kāpostus ar desiņām. Pēc vakariņām talcinieki varēja atpūsties un

noklausīties ilggadējā DVF biedra un laikraksta *Brīvā Latvija* izdevēju kopas priekšsēža Aivara Sinkas vieslekciju par Daugavas Vanagu Fonda vēsturi un latviešiem Lielbritānijā.

Pēc prezentācijas talcinieki devās pie ugunsкура, kur vakars tika pavadīts omulīgā gaisotnē, dziedot latviešu dziesmas ģitāras pavadījumā un daloties iespajdos par kopīgi pavadīto tal-

kas dienu. Talcinieki ar prieku atzina, ka ir ieguvuši gan jaunus draugus, gan darba prasmes, tāpat arī apziņu par kopību ar citiem latviešiem un iespēju pavadīt dienu kopā ar savām ģime-

nēm. Vairāki talkas dalībnieki priecājās, ka visu dienu jutušies kā mājās, kā Latvijā.

ALSuk ģenerālsēkretārs un pavasara talkas iniciators Richards Kols uzsvēra, ka tieši šis ieguvums - latviskās identitātes stiprināšana - ir noderējis par ierosinājumu šāda veida sarīkojuma izkārtšanai. Tas ne tikai palīdzējis uzturēt saikni ar dzimteni, bet arī tuvinājis latviešus Lielbritānijā un veidojis ciešāku sakarsmi starp viņiem.

Nakti talcinieki pārlaida "Straumēnu" viesu namā, bet nākamajā dienā pēc kopējām brokastīm tika pabeigti talkas darbi, un īsi pirms pusdienlaika talkas dalībnieki posās ceļā katrs uz savu Anglijas pusi. Kopumā sarīkojums bija izdevies, un talkas organizatori cer, ka šāda sanāksšana notiks arī turpmāk. ALSuk un DVF izsaka pateicību talciniekiem par entuziasmu un darba sparū, kā arī LNPL, Piterborovas Latviešu biedrībai un Latvijas vēstniecībai, kurū dalība bija neatņemama pavasara talkas daļa.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Prezidents 8. maijā aicina uz klusuma brīdi Rīgas Brāļu kapos
Valsts prezidents Andris Bērziņš aicina Otrā pasaules kara dalībniekus un visus, kam dārga kritušo piemiņa, Nacisma agrāves un Otrā pasaules kara upuru piemiņas dienā 8. maijā plkst. 11 pulcēties uz klusuma brīdi pie mūžīgās uguns Rīgas Brāļu kapos.

„Nacisma agrāves un Otrā pasaules kara upuru piemiņas dienai ir jāklūst par tādu dienu, kas vieno, nevis šķēļ. Vieno piemiņai un labākai nākotnei,” uzsvēra valsts pirmā persona. Tieši tādēļ šis karš mums visiem ir atstājis nopietnu vēstījumu un smagu mācību – darīt visu un dzīvot tā, lai nekas tamlīdzīgs cilvēces vēsturē vairs neatkārtotos. Tā ir mūsu atbildība un vienlaikus pienākums, pieminot karā kritušos un upurus, nodot vēstījumu nākamajam paaudzēm.

Francija atbalsta

Latvijas iestāšanos eirozonā

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (Vienotība) vizītes laikā Francijā, tiekoties ar Francijas prezidentu Fransuā Olandu un premjēri ministru Žanu Marku Ero, saņēma apstiprinājumu, ka Francija atbalstīs Latvijas iestāšanos eirozonā, kā arī pievienošanos Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (OECD).

Latvijas Ministru prezidents Valdis Dombrovskis un Francijas prezidents Fransuā Olands (pa labi) pie Elizejas pils

Sarunu laikā Dombrovskis gan Francijas premjēri ministru, gan arī prezidentu informēja par Latvijas ekonomiskās attīstības rādītājiem, uzsvērot, ka Latvija pārliecinoši izpilda visus Māstrichtas kritērijus. Olands puda gandarījumu, ka Latvija jau drīzumā ieklausies eirozonā, kļūstot par aktīvu un atbildīgu eirozonas dalībvalsti. „Vēl vienas Baltijas valsts pievienošanās eirozonai no ģeopolitiskā viedokļa būs lielisks signāls,” sacīja Francijas prezidents.

Savukārt Ero uzsvēra, ka Latvijas pievienošanās eirozonai būs abpusēji izdevīga un noderēs par papildu stimulu Latvijas ekonomikas attīstībai, bet partneriem visā pasaulē dos signālu par atkal pieaugošu uzticību Eiropas vienotajai valūtai. Abas Francijas augstākās amatpersonas atzinīgi novērtēja Latvijas veikumu finanšu krīzes seku pārvarēšanā, kā arī panākto konkurētspējas atgūšanu un stabilo izaugsmi.

Konferencē uzsvēra NATO nozīmi Latvijas drošībā

Latvijas vēstnieks Ungārijā Imants Lieģis piedalījās Ungārijas pašvaldību asociācijas konferencē par Višegradas valstu sadarbību Godollo pilsētā netālu no Budapeštas. Lieģis konferencē runāja par NATO lomu šodien, norādot uz NATO nozīmi Latvijas drošībā, un uzsvēra, ka Latvija savā vēsturē ir baudījusi nebijušu drošību kopš pievienošanās NATO 2004. gadā. Pieminot Alianses dalībvalstu savstarpējo solidaritāti, Lieģis pateicās par Ungārijas lēmumu piedalīties NATO gaisa telpas patrulēšanā Baltijas valstīs, sākot ar 2015. gadu.

Vēstnieks Imants Lieģis piedalās Ungārijas pašvaldību asociācijas konferencē Godollo pilsētā Ungārijā

Konferences ietvaros notika arī skolēnu projekts „Kopā NATO”, kurā piedalījās skolēni no sešām Godollo vidusskolām. Konferencē klāt bija arī pārstāvji no Čehijas un Slovasijas pašvaldībām, kā arī Ungārijas Ārlietu ministrija.

Latvijas un Igaunijas ārlietu ministri pasniedz Tulkotāju balvu

Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs 19. aprīlī oficiālā vizītē apmeklēja Igauniju. Tallinā Rinkēvičs un Igaunijas ārlietu ministrs Urmass Paets pasniedza ikgadējo Tulkotāju balvu, kas tiek piešķirta labākajam latviešu - igauņu un igauņu - latviešu tulkotājam. Šogad balvu saņēma latviešu tulkotāja Maima Grīnberga par izcilā igauņu rakstnieka Jāna Krosa vēsturiskā romāna „Stūrgalvības chronika” tulkojumu.

Rinkēvičs balvas piešķiršanas ceremonijā uzsvēra šīs balvas nozīmi abu valstu literatūras popularizēšanā un pateicās visiem tulkotājiem, kas piedalījās balvas konkursā. Latvijas ārlietu ministrs arī norādīja, ka ar interesi tiek gaidīta latviešu-igauņu un igauņu-latviešu vārdnīcas izdošana.

Latvija pārstāvēta vasaras māju būvniecības izstādē

Netālu no Oslo, Skjettenā, notika plaša vasaras mājām veltīta izstāde *Hyttelivsmessen 2013*. Latvija izstādē bija pārstāvēta ar lielu stendu, ko ar vēstniecības atbalstu organizēja Latvijas Investīciju un

attīstības aģentūras (LIAA) pārstāvība Norvēģijā. Kopā ar LIAA izstādē piedalījās septiņi Latvijas uzņēmumi. Izstādes atklāšanas dienā stendu apmeklēja arī Latvijas vēstnieks Norvēģijā Indulis Ābelis.

Nelsons izvirzīts Lielbritānijas Karaliskās filharmonijas augsta prestiža balvai

Spožais, pasaules slavu iemantojušais Birminghamas Simfoniskā orķestra galvenais diriģents Andris Nelsons (*attēlā*) izvirzīts Lielbritānijas Karaliskās filharmonijas (RPS Music Award) augsta prestiža balvai kategorijā „Labākais diriģents”.

Līdz ar Nelsonu uz labākā diriģenta titulu pretendē Bornmutas Simfoniskā orķestra galvenais diriģents Kirils Karabits un *Opera North* mākslinieciskais vadītājs Ričards Fārnss. Kopumā balva tiks pasniegta trīspadsmit kategorijās, piemēram, godinot labāko dziedātāju, instrumentālistu, diriģentu, jauno mākslinieku, ansambli, operas un teātra mūziku, koncertu seriju un festivālu. Nelsons Birminghamas Simfoniskā orķestra vadītājs ir kopš 2008. gada.

Balvu pasniedz Lielbritānijas Karaliskās filharmonijas biedrība sadarbībā ar *BBC Radio 3*. Šogad balvas pasniegšana notiks maijā.

Briselē atzinīgi vērtē Rīgas programmu

Rīgas - Eiropas kultūras galvaspilsētas monitoringa sanāksmē Briselē Eiropas Komisijas starptautiskā žūrija atzinīgi novērtējusi Rīgas programmu Eiropas kultūras galvaspilsētas gadam. Starptautiskās žūrijas locekļi atzīst, ka Latvijas komanda ir pārliecinoša, un uzslavēja Latvijas valsts un Rīgas pilsētas stabilo atbalstu visā projekta īstenošanas gaitā.

Organizēs izstādi „Latviešu māksla trimdā”

Latvijas Nacionālā mākslas muzeja (LNMM) izstāžu zālē „Arsenāls” no 10. maija līdz 28. jūlijam būs apskatāma izstāde „Latviešu māksla trimdā”. Būs pārstāvēti ap 100 autori no Eiropas un Austrālijas. Gandrīz 70 gadus ārpus Latvijas tapusi paralēla latviešu radīta māksla, par kuru dzimtenē ir visai niecīga informācija. Līdz šim Rīgā notikušas Dainas Dagnijas, Edgara Jēriņa, Laimoņa Mieriņa, Kārļa Neiļa, Raimonda Staprāna, Laņa Strunkes, Imanta

SPILGTS CITĀTS

Kā notiek Latvijas demontāža

Rakstnieks ALBERTS BELS intervijā *Kultūrzīmēm*

Latvijas Avīzes „Kultūrzīmēs” publicēta intervija ar Latvijas literatūras Mūža balvas ieguvēju rakstnieku Albertu Belu. Līdztekus citiem jautājumiem viņam vaicāts, kas ar mums Latvijā notiek. Mūsu lasītājiem ieskatam daži fragmenti no intervijas.

Alberts Bels

Manu tādas dīvainas Latvijas valsts demontāžas pazīmes. Arvien retāk dzird vārdkopu „latviešu tauta”. Taču tauta ir tūkstoš gadu laikā augstāku norišu un spēku radīts cilvēku kopums noteiktā teritorijā ar kopēju vēsturisku atmiņu un, galvenais, – ar nākotnes vīziju. Tauta ir godāturama, bijājama, Dieva dota. Kādam brīnumam jānotiek, lai prezidents un Ministru prezidents reiz Vecgada vakarā atļautos vienkāršo, saprotamo uzrunu: godājamā latviešu tauta, godātās minoritātes, godātie cittautieši... Minoritātes mums ir tikai divas – libieši un romi. Pārējie – šeit dzīvojošās cittautiešu kopienas. Bet pie mums jau latviešus sāk saukt par kopienu. Un tad nez kādās bailēs pārspīlētās rūpes par valsts ārējo tēlu un nepilsoņiem. Cik briesmīgi viņi te jūtas, lūk, jāriko valodu referendums! Brīnos, ka mūsu eksperti akustisko uzbrukumu 16. martā leģionāru gājienam nekvalificēja kā huliganisma, pat terorisma paveidu. Un, re, cik savādi, – kaunināja nevis akustiskā ieroča lietotājus, bet ar skaņu dēli pa galvu sitienu dabūjušos deputātus. Pret mums vērs milzu dezinformācijas vilni. Kaut vai ar melīgo apgalvojumu par it kā visā pasaulē 7. janvārī svinētajiem pareizticīgo Ziemassvētkiem. Taču tepat līdzās Somijā patriarhijai nepakļautā pareizticīgo Baznīca tos svin kopā ar luterāņiem, ar pārējo kristīgo Eiropu, tāpat kā Latvijā līdz 1944. gadam. Pareizticīgo Ziemassvētki ir tikai instruments, kā saglabāt kaut illuzoru atgriešanos imperijas ideoloģijas telpā. Un ja mums aizsardzības nolūkos vajadzētu kādus bruņojuma elementus novietot drošā vietā Vidzemes augstienē? Vairs nav ar ko aizvest. Latvijas neatkarības gadu simbols – stratēģiski nozīmīgais dzelzceļš Rīga-Ērgļi ir nojaukts. Vai tas nav vistipiskākais valsts demontāžas piemērs? Un kā gan citādi var nosaukt novado reformu, pēc kuņas Latvija izskatās kā lupatu deķis? Reformai iztērēja miljonus, kad krīze jau klauvēja pie durvīm, sarāva saites, sataisīja pamatīgu jūkli. Brīvvalsts laikā pietika ar 20 aprīņiem. Bet latvietis jau ir spītīgs un izturīgs, izķepurosies arī tagad. Partiju politiskie ielikteni ķeras pie ekonomiskām lietām, valsti uzlūkojot par savu šacha dēlīti. Kas par to, ka spēle jau iesākusies. Nē – visu sagāž, sajauc un sāk no jauna. Protams, mūsdienu ritms laupa laiku apdomai, taču nemitīgā valsts un cilvēku raustīšana līdz galam neizstrādātās reformās ir patiesi bāisa.

Lailas Pakalniņas filmas izrāda Šveicē

Līdz 26. aprīlim Šveices pilsētā Nionā notiek starptautiskais dokumentālo filmu festivāls *Visions du Réel*. Šogad tajā liela uzmanība pievērsta Latvijas režisorei Lailai Pakalniņai.

Laila Pakalniņa ar agrāk saņemtu balvu

“Lailas Pakalniņas filmas ir sarežģītas un tomēr viegli uztveramas, tās ir gan vienkāršas, gan dziļas, tās apvieno ironiju un skaistumu. Pakalniņas filmas balstās uz precīziem dzīves novērojumiem, un tām nav nepieciešami gaŗi apraksti. Tās ir tikušas izvēlētas nozīmīgākajos filmu festivālos Berlīnē, Kannās, Lokarno, Venēcijā un citur,” - tā sadarbību komentē festivāla direktors Lučāno Barisone (*Luciano Barisone*).

(Turpinājums 4. lpp.)

Laris Strunke sarunā ar Aiju Brasliņu

LNMM ar lielu pateicību saņēmis dāvinājumus no Indras Avenas, Gunāra Barena, Ināras Matisas, Valdas Ostreiches, Maijas Reinbergas un Valdas Zibens, kā arī viņu radniekiem un kolekcionāriem.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Viškovā atklāta Latvijas mākslinieces

Tatjanas Semanes izstādi

Viškovas pilsētas bibliotēkā atklāta Latvijas mākslinieces Tatjanas Semanes (*attēlā pa labi*) gleznu un kollāžu izstāde.

Izstāde tiek organizēta pēc Viškovas pilsētas mēra Gžegoža Nowošielska un Viškovas bibliotēkas direktores Malgožatas Šlešik-Našadko ielūguma un ar Latvijas vēstniecības Polijā atbalstu. Māksliniece šajā izstādē uzsvē cilvēka nepārtrauktos sevis meklējumus un centienus atrast saikni, kas savieno viņa dzīves lauskas. Uz izstādes atklāšanu bija aicināti Polijas valsts iestāžu, mākslinieku apvienību, izglītības aprindu, diplomātiskā korpusa, plašsaziņas līdzekļu un latviešu sabiedrības pārstāvji.

Dāvanā Zviedrijas karalienei ieauts dzintara diegs

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš, 20. martā tiekoties ar Zviedrijas karalienei Silviju, pasniedza Viņas majestātei dāvanu – šalli. Tās pamatā ir kašmirs, apvienots ar smalko un ārstniecisko dzintara diegu, ko radījis Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Biotekstilmateriālu zinātniskās pētniecības laboratorijas vadošā

pētniece Inga Ļašenko (*attēlā*).

Rīgas Tehniskās universitātes Rīgas Biomateriālu inovāciju un attīstības centra pētnieces Ingas Ļašenko izgudrotie sudraba un dzintara diegi ieguvuši titulu „Unikālākais produkts” *DnB Nord Bankas* un laikraksta *Dienas Bizness* rīkotajā akcijā „Latvija var!”.

Forbes Latviju dēvē par labas ekonomikas politikas triumfu

Ietekmīgais ASV biznesa žurnāls *Forbes* vēltījis apjomīgu rakstu ekonomiskās krīzes pārvarēšanai Eiropā. Baltijas valstis dēvētas par labas ekonomikas politikas triumfu. “Eirozonas krīze turpinās kā sliktas ziepju operas atkārtotumu serijas. Vienīgais nemainīgais ir palīdzības iedalīšana un rožaini scenāriji. (...) Turpretī taupīgās Baltijas valstis ir pārspējušas savus Eiropas kaimiņus,” rakstīts žurnālā un norādīts, ka Baltijas stāsts sniedz vairākas mācības - neuzkrāt lielu valsts parādu, necensties stimulēt ekonomiku ar izdevumu

Forbes

palielināšanu, kas tikai palielinās valsts parādu, bet ilgtermiņā neveicinās izaugsmi.

“Attiecībā uz pārējo Eiropu jāprāto, kurai no nācijām nebūs vajadzīga palīdzība, turpretī Baltijas trijotne demonstrējusi ekonomisko reformu mākslu. Fiskālā savaldība nodrošina ekonomisko pieaugumu. Šī pieredze piedāvā reformu modeli pārējam kontinentam un tālāk,” rakstīts žurnālā.

Bijusi Latvijas Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga

piedalījās ikgadējā Aleksandrijas Jaunās bibliotēkas pilnvarnieku padomes sanāksmē Kairā. Sanāksmē tika izvērtēts iepriekšējā gada darbs un definēti uzdevumi nākamajam gadam.

Bibliotēkas pilnvarnieku padomes locekļiem bija tikšanās ar Ēģiptes prezidentu Muhamedu Mursi, kas atbilstoši bibliotēkas nolikumam ir šīs padomes priekšsēdis. Sarunā ar prezidentu tika pārrunāta izglītības nozīme valsts izaugsmē un zināšanu sabiedrībā. Prezidents norādīja uz Aleksandrijas Jaunās bibliotēkas nozīmīgumu – tā ir vieta, kur noris dialogs starp dažādām tautām un sabiedrībām. Viņš arī uzsvēra šīs bibliotēkas būtisko lomu demokrātijas veidošanā un veicināšanā Ēģiptē. Prezidents M. Mursi pieminēja arī nesen notikušās sadursmes starp musulmaņu un kristiešu kopienām un vēlreiz atgādināja: „Es aplecinu jums un visai starptautiskajai sabiedrībai, ka mēs stingri nosodām jebkādu uz reliģiju, dzimumu vai rasi balstītu diskrimināciju. Mēs neļausim nevienam uzbrukt nevienai no svētvietām.” Prezidents piebilda, ka nevēlas runāt tādās kategorijās kā musulmaņu vairākums un koptu mazākums, – visi ir ēģiptieši un Ēģiptes pilsoņi ar vienādām tiesībām un pienākumiem likuma priekšā.

Prezidenta Muhameda Mursi runa kopā ar Vairas Viķes-Freibergas Aleksandrijas Jaunās bibliotēkas pilnvarnieku padomes vārdā teikto atbildes runu tika pārraidīta Ēģiptes televīzijā.

Rotko centru Daugavpilī atklāj ar kultūras diskusiju

24.aprīlī, atklājot Daugavpils Marka Rotko mākslas centru, notika diskusija “Latvija - viena no zvaigznēm. Rotko atgriešanās: iespējas un izaicinājumi”.

Diskusijā piedalījās abi Daugavpili dzimušā pasaulslavenā mākslinieka bērni - Kristofers Rotko un Keita Rotko Praizela, mākslas vēsturnieki Eduards Kļaviņš un

Ojārs Spārītis, viena no Marka Rotko mākslas centra projekta idejas autorēm Farida Zaletilo un citas spilgtas personas.

Diskusijā runāja gan par Rotko personību, gan par Latgales piensumu no Latvijas nākušo pasaules izcilību sakarā, gan par mākslinieka radošo mantojumu privātajās un muzeju kolekcijās pasaulē. Dalībnieki dalījās domās par Daugavpils Marka Rotko mākslas centra izveidi, nozīmi, starptautisko dimensiju un potenciālo atbilstību.

Diskusiju vadīja laikraksta *Diena* mūzikas kritiķis un kultūras nodaļas redaktors Jegors Jerochovičs.

Īrijas latvieši Dublinā rīkos mazos dziesmu un deju svētkus

Gaidot XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku sariņojumus, aktīvi rosās ne tikai kori un deju kopas Latvijā, bet arī pašdarbības kopas citās valstīs.

Īrijā aktīvi svētkiem gatavojas gan jauktais koris *eLVē*, gan arī deju kopas „Karbunkuls” un „Nemiers”. *eLVē* un „Karbunkuls” ar nosaukumu „Jampadracis” piedalījās arī iepriekšējos Dziesmu un deju svētkos Latvijā.

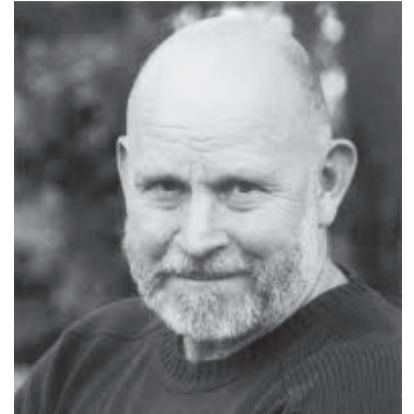
Koŗa *eLVē* diriģente Inguna Grietiņa (*attēlā*) stāsta, ka apgūts dziesmu svētku repertuārs, drīz notiks ieskaņas koncerts. Latvijas kultūras dienās Īrijā maija sākumā paredzēti svētku repertuāra mēģinājumi koriem un deju kopām. Ieradīsies viesi no Vācijas, Anglijas, Latvijas un Šveices. Būs fotoizstāde *Latvijas Dziesmu un deju svētku brīnums*, dalībnieku gājiens Dublinas vecpilsētā. Lielu atbalstu svētku rīkošanā sniedz Latvijas Nacionālais kultūras centrs, informējot par jaunumiem, pārmaiņām dziesmās, nodrošinot ar materiāliem un ieteikumiem.

Drēzdenē skan

Pēterā Vaska autorkoncerts

Drēzdenē ciklā “Filharmonija mūzejā” 24. aprīlī notika Pēterā Vaska autorkoncerts “Kāda cita pasaule...”

Autorkoncertā piedalījās Drēzdenes Filharmonijas jauktais koris un kamerorķestris, kā arī solisti – vijolnieks un diriģents Johans Hentrichs, čellists Ūlfs Prella un kontrabassists Benedikts Hibners.

Programmā – no “Kontrabasa ceļojuma” solointstrumentam līdz “*Dona nobis pacem*” un “*Plainscapes*” jauktam korim, vijolei un čellam. Skanēja arī Pēterā Vaska “stīgu klasika” – pats pirmais - 1979. gada opuss kamerorķestrim *Cantabile per archi*, kā arī 2002. gadā tapusi *Musica appassionata*.

Rīgas domes vēlēšanās piedalīsies 12 politiskās partijas

Rīgas pašvaldības vēlēšanās šogad piedalīsies 12 politiskās partijas, - uz 60 deputātu vietām pretendēs 612 kandidāti, liecina Centrālās vēlēšanu komisijas informācija.

Beidzoties šovasar gaidāmo pašvaldību vēlēšanu deputātu kandidātu sarakstu iesniegšanai, redzams, ka par krēsliem vietvarā cīnīsies 8656 kandidāti 580 sarakstos. Tas ir nedaudz mazāk kā iepriekšējās pašvaldību vēlēšanās, pastāstīja Centrālās vēlēšanu komisijas vadītājs Arnis Cimdars.

Satversmes tiesa ierosina valdībai pagaidām neizdot hakeri Čalovski ASV

Apsūdzības Latvijas pilsonim un trim ārzemniekiem, kuŗi ar vīrusu inficējuši datorus Eiropā un Savienotajās Valstīs, nozogot miljoniem latu vērtas summas, izvirzījusi ASV federālā prokuratūra. Par šo noziegumu Čalovskim draud līdz pat 67 gadus ilgs ieslodzījums. Čalovskis tika aizturēts decembrī Rīgā.

Satversmes tiesa ierosina valdībai atlikt lēmuma pieņemšanu jautājumā par kibernetizēto apsūdzētā Latvijas pilsoņa Denisa Čalovska izdošanu ASV.

Iebraucēji Īrijā no Latvijas

Īrijas Sociālo un ģimenes lietu ministrijas sakopotie dati liecina, ka Īrijā šā gada pirmajos trīs mēnešos reģistrējušies 348 iebraucēji no Latvijas. Viesstrādnieku skaita pieaugums joprojām samazinoties jau piekto gadu pēc kārtas. Šajā pašā laikā posmā 2012. gadā darbam Īrijā reģistrējās 444 Latvijas iedzīvotāji, bet 2011.gadā 503 un 2010.gadā - 856 Latvijas valstspiederīgie, vēsti Īrijas latviešu ziņu portāls *Baltic Ireland*.

Laika posmā no 2000.gada jūnija līdz 2013.gada marta beigām Īrijā personas kods (PPS) piešķirts 50 138 Latvijas iedzīvotājiem. Emigrācijas rekords tika sasniegts 2005.gadā, kad Īrijā reģistrēti 9328 Latvijas iedzīvotāji. Pēdējie Īrijas tautas skaitīšanas dati liecina, ka Īrijā 2011. gadā dzīvojuši 20 593 iebraucēji no Latvijas.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Nav skaidrības par jēdzieniem

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Kas ir demokrātija? „Demokrātija ir vissliktākais valsts pārvaldes veids, neskaitot visus pārējos” (Vinstons Čerčils). Bet ir arī cita atbilde:

„Demokrātija ir vissliktākā no pastāvošām iekārtām, jo tajā hiēnas valda pār ēzeļiem” (at-rasts tīmeklī). Tātad var raudzīties gan šā, gan tā. Un tomēr parlamentārā demokrātija salīdzinājumā ar autoritāru režīmu, nemaz jau nerunājot par totālitaro, principā ļauj risināt problēmas bez vardarbības. Diemžēl taisni patlaban Latvijā demokrātijas pozitīvais aspekts tiek apšaubīts, un Valsts prezidenta Andra Bērziņa vārdi par „ārprāta murgiem” šo skepsi tikai vairo. Tas vēl nav viss. Ņemsim jautājumu: „Kas ir liberālisms?” Kļūst baigi, lasot, kā patlaban Latvijas plašsaziņas līdzekļi zelē

šo vārdu: tas kļūst par bubuli - un ej nu sažini, kā kārtējais politiķis šo jēdzienu saprot...

Te nu man jāatgādina, ka Putina Krievijā t.s. „istie krievu cilvēki” pieraduši demokrātiski noskaņotus intelektuāļus dēvēt par liberāliem - tišuprāt, lai rastos asociācijas ar „pederastiem”. Baidos, ka tāda attieksme sāk raksturot arī dažu labu superleitiņu.

Nacionālās apvienības (NA) ģenerālsēdētājs Aigars Lūsis, gandrīz vienlaikus atbildot uz intervētāju jautājumiem *Neatkarīgajā Rīta Avīzē (NRA)* un *Latvijas Avīzē (LA)*, ārkārtīgi nevājšoši izteicies par liberālismu, turklāt nav īsti skaidrs, kā viņš to liberālismu izprot. Atceroties, kā viņš 2002. gadā vērsās pret Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā, Lūsis atzinis: „Bet ko viens cilvēks var darīt? Liberālisms lien iekšā pa visām spraugām.” Un Elita Veidemane steig-

sprigani vaicāt: „Vai domājat, ka NA spēs kaut nedaudz apturēt šo lienošo liberālismu?”. Un Lūsis skumīgi konstatē, ka „kļūvis vēl sliktāk. Šobrīd ir atdota valsts suverēnitāte,” - taču tūdaļ saņemas, maina toni, raugoties uz nākotni „ļoti optimistiski”, kaut gan „šobrīd būtu tikai 10%, kas uzskata, ka Latvija var būt neatkarīga un „nacionāli konservatīva valsts””. Iznāk, ka viņa un acimredzot visas NA ideāls ir, lai Latvija pārvērstos „nacionāli konservatīvā valstī”. Lai man piedod Aigars Lūsis, bet es atgādināšu, ka, piemēram, Ungārija starpkaru periodā bija tipiska nacionāli konservatīva valsts, taču demokrātiska šī valsts nebija vis. No tālākiem secinājumiem atturēšos...

Lūsis devis interviju arī *Latvijas Avīzē*. Virsraksts – pēdīnās - skan: „Liberālisma ritenis labi ieeļļots.” Viņš norāda, ka „ar Soroša fondu saistīti cilvēki” uzme-

tušies par ekspertiem sabiedrības saliedētības jautājumos. Tālāk NA ģenerālsēdētārs nāk klajā ar ļoti izteiksmīgu konstatējumu: „Pašreizējā Saeima ir absolūti „neoliberāli” tendēta, bet ir pilnīgi skaidrs, ka tas nav sabiedrības vairākuma viedoklis.” Kā viņš to zina? NA frakcijā ir tikai 14 (vai tikai 13) deputāti no 100.

Noklausījies Aigara Lūša teikto, Voldemārs Krustiņš secina: „No jūsu izteikumiem es saprotu, ka jūs liberāliem nekāds draugs neesat.” NA ģenerālsēdētārs paskaidro, ka valdībai jāatbalsta nacionālā buržuazija. Viņaprāt, vajagot kaut ko mainīt „tajā sistēmā, kas darbojusies gadiem. Tas ritenis ir tik spēcīgs un tik labi ieeļļots...” Spriežot pēc virsraksta, „tas ritenis” ir tas sasodītais liberālisms. Bet šis jēdziens tā arī netiek līdz galam atšifrēts. Kaut kas nelāgs un ļauns, bet kas īsti?

Biedrības „Latvijas attīstība” pārstāvis Edgars Jaunups tās pašas *LA* slejās uzsver: „Liberālismam saku nē.” Šie trīs vārdi likti virsrakstā. Konkrētējot šo

noliegumu, Edgars Jaunups paskaidro: „Bezrobežu (!) liberālismam saku nē, jo ilgstspējīga un nacionāli spēcīga valsts iespējama tikai tad, ja līdzās valodai, kultūrai, robežai šeit ir arī spēpilns nacionālais kapitāls.” Teikts loģiski un skaidri. Atliek vienīgi cerēt, ka Edgaram Janupam nav iebildumu pret liberālismu kā pasaules uzskatu, kas balstās uz vārda brīvību un tiesiskumu, uz cilvēku pamattiesībām.

Atgriezoties pie jautājuma „Kas ir demokrātija?”, gribētos citēt kādu anonimu komentētāju, kuŗš tīmeklī reaģēja uz politoloģes Ivetas Kažokas apgalvojumu, ka prasība aizliegt komunistisko simboliku ir grūti savienojama ar demokrātiju: „Tad jau arī mūsdienu Vācija ir valsts, kur līdz ar nacismu izsviesta arī demokrātija. Aizliegums Horsta Vesela dziesmai, nacistu sveicienam, svastikai, *Mein Kampf* utt. - vai tad demokrātijās tā drikst?”

Lieliski pateikts. Skaidri un gaiši. Bravo!

Franks Gordons

Mosties, Amerika!

Piedodiet, *Brīvās Latvijas* lasītāji, bet šonedēļ nākas atkal rakstīt par Ameriku. Ne tieši par tām briesmām, kas aizpagājušajā nedēļā notika Bostonā, bet

saistībā ar to gan. Bostonas notikumi apliecināja, ka, tāpat kā vienmēr šādos gadījumos, amerikāņi bija vienoti, bija kopā. Maratona skrējēji, kuŗi jau bija beiguši distanci, skrēja atpakaļ, lai palīdzētu tiem, kuŗi cieta teroristu uzbrukumos. Viņi devās uz slimnīcām ziedot asinis. Kāda ārste, kuŗa arī skrēja maratona, palīdzēja cietušajiem. Viņa stāstīja, ka policija nav gribējusi pat ārstu laist cietušajiem klāt, bet viņa bijusi pietiekami uzstājīga. Kāds puisis, kas sprādzienā zaudējis abas kājas, no komas pamodies, policijai varējis sniegt būtisku informāciju par uzbrucējiem. Un nu viens no uzbrucējiem ir beigts, otrs notverts. Lai ar viņu tiek galā tiesas un Dievs (vai viņa gadījumā acimredzot Allahs).

Taču saistībā ar notikušo daudzreiz mazāk saprotams ir kas cits, kas pagājušajā nedēļā notika Amerikā, konkrēti - Vašingtonā un, vēl konkrētāk, ASV Senātā. Amerikā dzīvojošie lasītāji droši vien zina, ka Senāts noraidīja likumprojektu, kuŗā bija paredzēts tiem cilvēkiem, kuŗi vēlas pirkt šaujamieročus, sarīkot stingrāku pārbaudi, pirms viņiem dod iespēju nēsāt „stroķi”. Tas notika pēc tam, kad kļuva pavisam skaidrs, ka neizdosies apstiprināt stingrākus ierobežojumus, turklāt militāro kaujas ieroču turēšanu privātpašumā un pārāk ietilpīgas patronu aptveres aizliegt vispār. Jāatzīst gan - ja arī Senāts

būtu apstiprinājis daudz mērenāko priekšlikumu, tas diez vai būtu apstiprināts Tautas vietnieku namā, kuŗu kontrolē Republikāņu partija.

Kā zināms, jautājums par šaujamieroču brīvu iegādi kārtējo reizi kļuva aktuāls pēc tam, kad kāds cilvēks Konektikutā pavalstī iegāja pamatskolā un nogalināja divdesmit bērnus un sešus pieaugušos un pēc tam nošāvas pats. Tādas pašas sarunas risinājās pirms pāris gadiem, kad kāds cilvēks iegāja kinoteātrī Kolorado pavalstī un nogalināja divpadsmit cilvēkus un ievainoja vēl daudz lielāku skaitu. Tādas pašas sarunas risinājās vēl dažus gadus pirms tam, kad kāds cilvēks Virdžīnijas tehniskajā universitātē nogalināja trīsdesmit divus cilvēkus un ievainoja septiņpadsmit. Visos gadījumos runas tā arī apstājās. Jaunākajā gadījumā Senāts likumprojektu noraidīja, par spīti tam, ka aptaujas rāda - vismaz 80 procenti Amerikas iedzīvotāju vēlas stingrākas pārbaudes, pirms kādam pārdod šaujamieročus. Galva griežas par tādu bezatbildību.

Taču vēl nesaprotamāka, no Eiropas skatoties (un to es rakstu vairāk kā eiropietis nekā Amerikā dzimis cilvēks), ir šī amerikāņu lielā mīlestība pret ieročiem, kuŗu vienīgais iemesls, runāsim atklāti, ir kādu nogalināt. It īpaši „pateicoties” tā dēvētajai Amerikas Šauteņu asociācijai, ir noraidīti vai tiesā apstrīdēti absolūti jebkuŗi centieni aizliegt, piemēram, policista bruņuvēstī caururbjošas lodes vai arī jau minētos militāros kaujas ieročus, vai arī ieročus nēsāt slēpti un jebkur, vai arī stingrākas pārbaudes, vai arī ... nu, pilnīgi un absolūti jebkādu ierobežojumu.

Nesaprotami tas ir arī tāpēc, ka Amerikas Konstitūcijas otro grozījumu šie ļaudis ir padarījuši par absolūtu fetišu. Minētajā grozījumā runa ir par pilsoņu miliciju laikā, kad, pirmkārt, jaunā valsts vēl nemaz nejutās tik droša, un, otrkārt, „briesmīgākais” ierocis bija muskete. Mūsdienās šauteņu „fani” atkārtoti blāuj - grozījums nozīmē, ka jebkuŗam cilvēkam drikst piederēt absolūti jebkuŗš šaujamierocis un jebkuŗā skaitā.

Vēl idiotiskāki argumenti ir dzirdēti kopš slaktiņa Konektikutas skolā. Tas nebūtu noticis, apgalvo šaujamieroču aizstāvji, ja arī skolotājam būtu bijušas šautenes. Vienīgais veids, kā apturēt sliktu cilvēku ar šauteni, ir ... nodrošināt labu cilvēku ar šauteni. Citiem vārdiem sakot, šaujām visi uz nebēdu, un tas nekas, ka pamatskola nu ir pēdējā vieta, kur atrasties jebkāda veida nāvējošiem ieročiem.

Amerika, pēc gluži neseniem datiem, ir ceturtajā vietā pasaulē to cilvēku skaita ziņā, kuŗi nogalināti ar ieročiem. Augstāk šajā sarakstā ir Dienvidāfrika (rasu nesaticība), Kolumbija (narkotiku kaŗi) un Taizeme (politiski nemieri). Amerikai tas godu nedara.

Te vērts izdarīt divus secinājumus. Pirmkārt, tajos gados, kad ASV prezidents bija Bils Klintonš, to cilvēku skaits, kuŗus nogalināja šaujamierocis, samazinājās, jo tajā laikā militāru kaujas ieroču turēšana privātpašumā bija aizliegta. Kolīdz pie teikšanas tika ASV prezidents Džordžs Bušs jaunākais, šis aizliegums tika atcelts, un rezultāti ir bijuši paredzami.

Ielūkosimies citu pasaules valstu pieredzē. Piemēram, Austrālija. Tur 1996. gadā kāds cilvēks

vairāku stundu garumā *noslaktēja* 35 cilvēkus un ievainoja vēl divdesmit trīs. Atšķirībā no Amerikas Austrālija reaģēja ziņbenīgi - valstī tika aizliegti dažāda veida šaujamieroči (starp citu, par spīti tam, ka kampaņā pret aizliegumu iesaistījās jau minētā ASV Šauteņu asociācija), valsts samaksāja kompensāciju tiem, kuŗi savus ieročus atdeva brīvprātīgi. Kopš tā laika Austrālijā masu slepkavību ar šaujamierociem nav bijis. Amerikā traki cilvēki apgalvo, ka aizliegums nebūs efektīvs, jo noziedznieks tāpat lietos šauteni. Austrālijas piemērs uzskatāmi rāda, ka tā tam nav jābūt.

Otrkārt, aplūkosim Ķīnu. Pagājušā gada decembrī kāds garīgi nevesels cilvēks iegāja pamatskolā un ievainoja vairāk nekā 20 bērnus. Ievainoja, jo viņam rokā bija nevis militārs kaujas ierocis, kā tas bija Konektikutā, bet gan nazis. Jā, nazis. Ķīnā nekavējoties tika pieņemts likums, ka cilvēkam, kuŗš vēlas pirkt lielāku izmēra nazi, ir jāuzrāda personiskā identifikācija, lai viņu varētu pierēģistrēt.

Amerikas gadījumā acimredzot jārunā par kādu īpašu psihozi. Republikāņiem derētu atcerēties, ka tas bija Ronalds Reigans, kuŗš pateica, ka nevienai privātpersonai nav iemesla savā īpašumā turēt kaujas ieročus. Manuprāt, Reigans būtu absolūti šausmināts par to, kas noticis ar viņa pārstāvēto Republikāņu partiju (lai gan šaujamieroču gadījumā arī Demokrātu partija Amerikā nav bez grēka).

Pagājušajā nedēļā pasaulē tika izplatīts video, kuŗā redzama odiozā Republikāņu partijas pārstāve ASV Kongresā Mišela

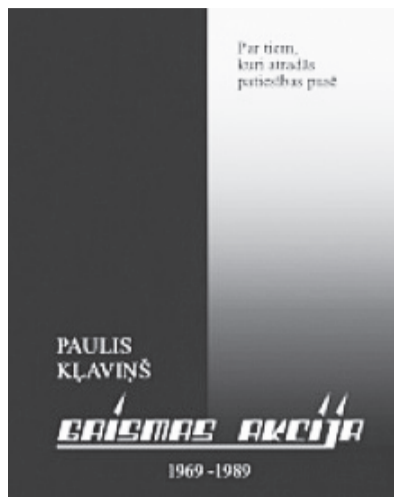
Bachmane no Minesotas. Tautas vietnieku nama tā dēvētajā Inteliģences komisijā (šajā gadījumā vārdu „inteliģence” uztverot izlūkošanas, ne prāta spēju kontekstā) jaunajam Centrālās izlūkošanas pārvaldes (CIP) direktoram viņa uzdeva tik muļķīgs jautājums, ka šis cilvēks neizpratnē blisināja acis. Vēl briesmīgāk bija tas, ka M. Bachmane atklātā sēdē sāka uzdot jautājumus par pilnīgi slepenām lietām, un CIP direktors uz tiem varēja vienīgi nomurmināt, ka par to gan droši vien būtu pareizāk runāt aiz slēgtām durvīm. Šī kundzīte diskreditē jēdzienu „inteliģence” visās tā nozīmēs. Viņa pārstāv to pašu partiju, no kuŗas nāk tādi „spidoši” apgalvojumi kā, piemēram, doma, ka sievietes organisms automātiski spēj novērst grūtniecību, ja viņa tiek izvarota; ka izvarošana ir Dieva griba; ka ar pasaules klimatu nenotiek itin nekas slikt; ka orkāni, zemestrīces un citas dabas stichijas ir Dieva sods par to, ka Amerika ir tāda, kāda tā ir utt. ut.,jpr.

Nudien žēl, jo daudzējādā ziņā Amerika pasaulē joprojām ir pozitīvs spēks, vēl arvien cilvēki visā pasaulē to uzskata par vietu, kur viņi gribētu dzīvot un darboties. Taču viss iepriekš minētais Amerikai un amerikāņiem nudien godu nedara, un man, kas esmu Amerikā piedzimis, izglītojies un uzšācis karjēru, par to ir ļoti, ļoti skumji. Nezinu, kas būtu darāms, lai ārstētu aprakstīto psihozi, bet kaut kas ir jādara, jo tādu mērķašošanas lielajā politikā tomēr nepieļautu neviena nopietni demokrātiska valsts, it īpaši jau nu Eiropā. Mosties, Amerika!

Kārlis Streips

Ar gudrību, viltību un bez bailēm

Paulis Kļaviņš, *Gaismas akcija 1969-1989, Liecības un dokumenti par Gaismas akcijas slepeno un atklāto darbību dzelzs priekšvara abās pusēs, izdevniecība „Drukātava”, 2012. g., 484 lpp.*

Reti rokās nonāk grāmata, kas reizē ir kristīgas mīlestības un dektīvromāniem raksturīgas spriedzes pilna. Tāda ir Pauļa Kļaviņa un viņa meitas Lienas Liepiņas sakopots, divdesmit autoru sarakstīts un laikmeta dokumentiem papildināts atskats uz Rietumos dzīvojušas latviešu baptistu grupas iestāšanos par viņu ticības brāļu cilvēktiesībām Latvijā okupācijas pēdējos divdesmit gados.

Organizācija ar nosaukumu *Gaismas akcija* attīstījās pamazām. Grāmatas ievadā lasām: „Divi galvenie darbības veidi – slepenais un atklātais – bija nepieciešami, lai ne tikvien palīdzētu atsevišķiem cilvēkiem, kas nonākuši grūtībās, bet arī lai padomju varas pārkāpumi nepaliktu nevienam nezināmi un līdz ar to arī tās izpildītāji nevarētu tik droši un pašpārliecināti rīkoties. Slepenajā darbības daļā iesaistījās gan cilvēki Latvijā, gan Rietumu latvieši un cittautieši. Tikai Latvijas iedzīvotāji varēja uzzināt un zināt, kas (Latvijā) notiek, savukārt tikai rietumnieki varēja kustēties pāri robežām un šīs ziņas dot tālāk. Atklātā darbība, protams, varēja notikt tikai Rietumos, tās saturs un mērķis bija izplatīt ziņas par ne taisni notiešajiem un cita veida varmācību.”

Sākumā Paulis Kļaviņš ar domubiedriem, daļēji arī rumāņu mācītāja, padomju cietumos ilgi cietušā Richarda Vurmbraņa ietekmē, vēlējušies Latvijā izplatīt Bībeles un apmeklēt kristīgās draudzes un sākotnēji pētījuši, vai šī nolūka sasniegšanā palīdzību varētu sniegt bēdīgi slavenā Kultūras sakaru komiteja. Kad izrādījies, ka „atšķirība pasaules uzskatā” (52.-53. lpp.) starp abām pusēm bijusi pārāk liela, izvēlēto mērķu sasniegšanai izmantoti citi ceļi. Mazāk formālā sākotnējā rosiņa *Gaismas akcijas* formātu ieguvis 1977.gadā, kad izstrādāti šādi organizācijas mērķi:

1. *Interesēties un noskaidrot atsevišķa cilvēka situāciju, kuŗš zaudējis veselību, nonācis trūkumā, svešumā, apcietinājumā vai apcietinājuma draudos nevis krimināla pārkāpuma dēļ, bet gan rīkojoties cilvēku elementāro tiesību ietvaros.*

2. *Palīdzēt garīgi un materiāli tiem, kam apdraudēta dzīvība, brīvība, tiesības un cieņa, – ziedojot savu laiku, līdzekļus un spējas.*

3. *Celt gaismā tumsības darbus un to darītājus, kas apdraud citu cilvēku dzīvību, brīvību, tiesības un cieņu, – tos eksponējot, bet ne tiesājot.*

4. *Atbalstīt Kristus vēsts neierobežotu izplatīšanu ar radio un literatūras palīdzību uz tām zemēm, kur kristīgās mācības izplatīšanu aizliedz, tās vietā uzspiežot jaunatnei materiālismu un ateismu, kas savukārt veicina tautas morālo grimšanu.*(152.-153.)

Visus četrus mērķus papildina norādes uz vietām Jaunajā Derībā, kas to atbalsta. Kristietība, humanitārā palīdzība un vērsšanās pret vārdā nenosauktu, bet momentā saprotamo padomju varu, kas nodarbojas ar „tumsības darbiem”, te sadodas rokām.

Grāmatā lasām par Pauļa Kļaviņa un vēlāk viņa ģimenes locekļu uzturēšanos un gaitām Latvijā,

par kontaktu uzņemšanu un uzturēšanu ar kristiešiem un disidentiem Latvijā, pa daļai pārejot profesionālās robežas. Lasām par Rietumos rīkotām neliela apjoma ielu demonstrācijām ar nolūku pievērst Rietumu sabiedrības uzmanību cilvēktiesību pārkāpumiem viņā pusē, lasām par Brūveru ģimenes iespēju pārcelties uz dzīvi Rietumos un radniecības saišu nodibināšanu ar Kļaviņu ģimeni. Minimāli gan pieminēts baptistu mācītājs Jānis Smits, kas Vācijā nonāca ap to pašu laiku kā Brūveri. Šmitu ģimenei savā laikā pastiprināta sabiedrības uzmanība tika pievērstā tās prāvā bērnu skaita dēļ, tur bija kāds ducis bērnu. Interesanti, vai Šmitu mērena ignorēšana skaidrojama ar to, ka viņu izkļūšanā Rietumos *Gaismas* laudim bijusi mazāka loma? Jeb vai ar to, ka pēc nonākšanas Ziemeļamerikā kuplā Šmitu ģimene no turienes latviešu uzmanības loka pamazām izplēnēja?

Ir jau interesanti pamedītēt par to, kas viss kopš 1989. gada noticis ar Padomijas norieta laika un mūsu tautas atmodas laika varoņiem un prominencēm. Paulis Kļaviņš brīvību atguvušajā Latvijā kādu laiku kalpoja Saeimā, būdams gados vecākais no simt deputātiem. Grāmatas attēlos vairākkārt skatāmais Pāvils Brūvers, kādreiz medicīnas students, melnas bārdas un enerģiskas sejas izteiksmes īpašnieks, tagad kļuvis sirms un skats tapis viedāks un apgarotāks. Pāvils Brūvers tagad ir viens no Latvijas ev. lut. Baznīcas biskapiem, viņa kalpošanas baze ir Liepāja. No luterāņu mācītājiem, kam personu rādītājā grāmatas beigās ir četras lappuses vai vairāk norāžu, lielāko ievēribu Latvijas sabiedrībā joprojām gūst Juris Rubenis, bet atmodas laika ticības brīvības cīnītāji un reizē nacionālo centienu balsti Modris Plāte un Māris Ludviks, kad nu

viņu „zvaigžņu stunda” garām, sekmīgi koncentrējas uz saviem garīdznieku pienākumiem Jēkabpilī un Talsos. Bet Rolands Sila-raups, kas, iedrošinoties 1987. gada 14. jūnijā nolikt ziedus pie Brīvības pieminekļa, uz neilgu laiku kļuva par īstenu tautas varoni un par tādu tika uzskatīts arī latviešu kopienās Rietumos, kuŗas viņš apciemoja, tagad liekas tais pašos Rietumos pazudis. Varbūt pamanīs šīs rindas un pacentīsies rakstītāju koriģēt?

Grāmatas 425. lappusē izteikta doma, ka „Gaismas akcija varēja attīstīties tikai tādā sadraudzības vidē, kas sniedzās pāri nacionālai un konfesionālai šaursirdībai”. Seko kādas sava laika vācu studentes, HMK (Palīdzība Mocekļu baznīcai) darbinieces vai atbalstītājas plašāks raksts, tomēr tas grāmatā parādās kā daudzīnātā vīnītuļā bezdelīga, kas nenes pavasari. Pamatots *Gaismas akcija* bija latviešu baptistu pasākums, kam veicās ar tilta izbūvēšanu uz dažiem nacionāli un humāni noskaņotiem Latvijas luterāņu mācītājiem, bet kas nespēja panākt, ka ar to solidarizējās un to atbalsta sakaru jautājumos ar Latviju tobrīd piesardzīgā Pasaules brīvo latviešu apvienība. Par *Gaismas* ļaužu attiecībām ar *Helsinki-86* kustību, ar Juri Vidiņu u.c. lasiet paši! Kaut kā skaistāk šķita lasīt par *Gaismas* centieniem un sapņiem tās sākuma gados, kad skaidri redzams bija ārējais ienaidnieks, bet mazāk skaisti par pēdējām tumsas stundām pirms rītausmas, kad grupējumi, kam visiem bija puslīdz vienāds mērķis, neiztika bez paplēšanās paši savā starpā par to, kā mērķi visērtāk sasniegt.

Labāki Svēto rakstu pārzinātāji zinās pateikt, kur tajos meklējama mude cilvēkiem būt gudriem kā čūskām un bez viltus kā baložiem. Bez visādām viltībām, ka-

mēr vien tās nerezultējās vardarbībā vai nevainīgo ciešanās, gudrie *Gaismas akcijas* laudis tomēr neiztika. Mazāk rutinātiem lasītājiem, kam visu itin biezo grāmatu vārds vārdā izlasīt varētu būt pagrūti, iesaku lasīšanu izmēģināt ar pag. gs. 80. gados rakstīto dokumentu „Derīgi padomi, Gaismas akcionāriem apmeklējot Rīgu”. (170. – 184.) Tur lasām par ārzemnieku novērošanas paņēmieniem, veidiem, „kā sastapt draugus valstsdrošīgai pārrunām”, veidiem, kā nokratīt sekotājus jeb astes, kā lietot pastu, telefonu un taksometrus, kā un ko fotografēt un filmēt utt. 2013. gadā šāda dokumenta lasīšana sagādā iespēju ienirt gluži vai sirrealistiskā pasaulē.

Padomu pirmajām rindkopām likts virsraksts „Nebīsties!”. Tur ne vien pareizi novērtēta aktuālā situācija, bet pravietiski paredzēts arī režīma drīzais gals:

Noder līdzība par bailīgu suni, kuŗš tieši savu bailu dēļ ir dusmīgs, izrāda varenu niknumu un kož tieši tam, kuŗš no viņa bīstas. Gluži tāpat ir ar padomju režīma funkcionāriem – viņi ierobežo, dirģē un pakļauj savai ietekmei tos, kas no viņiem bīstas. Bet viņi paši bīstas no tiem, kas no viņiem nebīstas. Tāpēc ir ļoti svarīgi pazīt šīs varas garīgās aizkulisēs, lai tu nebaidītos nevietā un pilnīgi vērtīgi, jā – lai tu ar savām bailēm pats sevi nesaitītu un nesagādātu pats sev galīgi nevajadzīgas grūtības un neuzliktu sev bez jebkādas istas vajadzības kaut kādus ierobežojumus. Tiešām varam teikt: nebīsties! Padomju Savienības imperijā tev ir darīšana ar mirstošu milzi, kas gan vēl ārēji (militāri) izrādās ļoti spēcīgs, bet iekšēji ir jau uz nāvi slimis un tādēļ kļūst aizvien bailīgāks. Tāpēc nebīsties, lai tu nekaitētu pats sev!

Šī grāmata saista un iedvesmo. **Eduards Silkalns**

(Turpināts no Nr. 16)
Laimonis Niedre

Zviedrijas latvieša ceļojums Padomju Savienībā 1978.- 1979. gadā

Pēc vakariņām man atļāva iet gulēt, un divi vai trīs apsargi palika istabā, tie ik pa dažām stundām mainījās. Nākamā rītā, 9. jūnijā, pēc brokastīm ienāca Leinarts un teica, ka te uz vietas visu nevarot noskaidrot un tāpēc šodien pat jābrauc uz Rīgu, lai izmeklēšanu turpinātu. Es Leinartam iebildu, ka manai tūristu grupai svētdienas vakarā atgriezties Helsinkos, krastmalā mani sagaidīt solījušie tuvinieki, un, ja es neieradīšos, tad viņi tūlīt cels trauksmi. Turklāt man kabatā bija mūsu dzīvokļa atslēga, bez kuŗas viņi nevar doties uz Zviedriju.

Leinarts man tūlīt pavēlēja sēsties pie galda un nodiktēja īsu vēstuli, kuŗā es paziņoju, ka esmu saņēmis atļauju apciemot māti un tāpēc aizbraucu uz Rīgu. Vēstuli rakstīju zviedru valodā, un Leinarts vēl piedraudēja, lai es nemēģinu slepeni kaut ko paziņot, jo viņiem te viesnīcā esot ļoti labi zviedru valodas pratēji. Viņš pa-

lūdza manu dzīvokļa atslēgu un to kopā ar iso vēstuli ielika aploksnē, – tā tikšot nodota tūristu grupas vadītājam un aizvesta uz Somiju. Pa to laiku istabā bija ienācis tumšās drēbēs ģērbies jauns, bet ļoti resns ļauna izskata igauņis, cik nopratu, – viesnīcas čekas darbinieks, kas ar dziļu riebumu noskatījās uz mani un no Leinarta saņēma manu vēstuli.

Leinarts ieteica man sakārtot somas un būt gatavam, jo pēc kādas stundas, ap pulksten 10, paredzēta izbrauksana. Vespirms esot jānogaida, lai ārzemju tūristi iziet savās pastaigās vai ekskursijās, bet, ja, lejup ejot, es viesnīcas vestibulā satiktu kādu no manas tūristu grupas, tad lai sakot, ka te visi apsargi ir mani radi un mēs kopā ejam apskatīt Tallinu. Nekādā ziņā nedrīkstu dot nekādu zīmi vai teikt, ka esmu apcietināts. Tad Leinarts izgāja un es paliku viens kopā ar apsargiem, no kuŗiem daži bija jauni latvieši, bet

vismaz divi vai trīs no viņiem likās kaukazieši - melniem matiem un ļaunu, nežēlīgu sejas izteiksmi. Tie sarunājās savā starpā, brīžiem pamezdami skatienu uz manu pusi. Nedaudz sapratu valodu un pēc roku kustībām redzēju, ka viņi ar riebumu runā par mani, – tādu spiegu vajadzētu tik ceļā izgrūst no automašīnas un kā suni grāvi nošaut. Daži no šiem tumšmatinajiem bija iereibuši, un mani sāka pārņemt pāniskas bailes, – kas zina, varbūt jau ir nolēmts mani kaut kur ceļā likvidēt, lai tad vēlāk Zviedrijas valdībai paziņotu, ka esmu bēgot nošauts.

Pēc brīža istabā ienāca vēl citi čekas cilvēki, un viens no viņiem teica, ka nu ir laiks doties ceļā. Lejā, vestibulā, neredzēju nevienu ārzemju tūristu, bija tikai viesnīcas darbinieki. Čekisti izveidoja ap mani tādu kā apsardzes loku, un mēs pa plaši atvērtajām durvīm izgājām ārā, kur stāvēja vakardienas miniautobuss un krējuma

krāsas „Volga”. Man ierādīja vietu autobusa vidus sēdekli, priekšā pie šoferā nosēdās viens iereibušais, nākamā sēdekli kāds jauns apaļa auguma latvietis un aizmugurē divi jauni puisi, no kuŗiem viens runāja latviski. Pēc brīža no viesnīcas iznāca vieglās vasaras drēbēs ģērbies slaida auguma pusmūža vīrietis (kuŗu biju redzējis jau pirmajā vakarā) kopā ar trīs cietiem (no kuŗiem divi pēc izskata bija krievi) un iesēdās baltajā „Volgā”. Mazais autobuss tūlīt devās ceļā, un „Volga” tam sekoja. Man priekšā sēdošais latvietis ieteica vēl paskatīties uz Tallinu, jo tā esot pēdējā reize, kad to redzu.

Mēs braucām ārā no Tallinas pa vienu no galvenajām ielām un tālāk pa lielu, diezgan taisnu šoseju dienvidrietumu virzienā. Apkārt bija redzami lieli, sazēlušī tūrumi, aplokos govju bari, šur tur apdzīvotas vietas, lielas, gaŗas govju kūtis. Bet es redzēju arī nelielas pelēkas senās lauku sētas koku pu-

duŗu pavēni. Priekšā sēdošais latvietis sāka ar mani pieklājīgā veidā aprunāties, jautāja par dzīvi Zviedrijā, kā arī stāstīja par savām medību un maksķerēšanas interesēm. Bijām braukuši pāris stundu, kad es ieminējos, ka esmu izslāpis. Mans autobuss brīdi apstājās kāda meža malā, arī „Volga” piebrauca, un visi izkāpa ārā parunāties. Drīz braucām tālāk, un apaļā auguma latvietis teica, ka nākamā ciemā nopirkšot ko dzeŗamu. Braucot cauri nelielai apdzīvotai vietai kaut kur Pērnavas apkārtnē, abas automašīnas apstājās pie kāda veikala, un daži čekas jauneklī iznesa alus kasti ar diezgan daudzām pudelēm un ielika autobusā. Tādu gabaliņu aizciema mazaš upītes malā nobraucām pļāvā. Visi izkāpām ārā un, ēnā zem prāviem krūmiem stāvot, iztukšojām katrs savu alus pudeli.

(Turpinājums sekos)

Režisore Dzintra Geka izbauda maskaviešu „viesmīlību”

Aprīli Maskavas biedrība “Memoriāls” izplatīja paziņojumu:

“Turpinot dokumentālā kino ciklu par Baltijas valstīm, pirmām kārtām par Latviju, mēs esam uzaicinājuši vienu no mērķtiecīgākajām neatkarīgā kino veidotājām – dokumentālisti Dzintru Geku. 17. aprīļa programmā skatīsimies divas filmas – “Gvido Zvaigzne” – par kinooperātoru, kuŗa mūžs tika pārrauts 1991. gadā Barikāžu laikā Rīgā un “Ķekava - Omskas apgabals 1949”, filma, kas turpina režisores galveno temu – par deportācijām Latvijā 1941. un 1949. gadā.

Dzintra Geka pie mums bija jau otro reizi, viņas pirmās filmas, ko redzēja maskavieši, bija „Piemini Sibīriju” un „Stacija Latvieši 1937”. Daudziem šīs filmas atvēra acis. Latviešu un citu Baltijas valstu izsūtīto cilvēku likteņi atstāja spēcīgu emocionālu iespaidu. Svarīgi par to runāt, jo redzam, ka valstīs, kur komunistu vara bija neierobežota un Rietumu valstu atbalstu tās nesagaidīja, situācija bija apokaliptiska. Tikai tagad mēs Krievijā esam uzzinājuši, ka grūti atrast ģimeni Latvijā, kuŗu nebūtu skārusas deportācijas, kuŗās ģimenes locekļi nebūtu cietuši no komunistiskā režīma.”

Dzintra Geka par piedzīvoto stāsta:

“17. aprīļa vakarā Maskavā, „Memoriāla” zālē, bija ieradies Latvijas vēstnieks Krievijā Edgars Skuja, sanākuši vietējie latvieši, vēsturnieki un interesenti. Tika paziņots, ka programmas sāku-

Režisore Dzintra Geka ar saņemto diplomu

mā režisore Dzintra Geka pastāstīs par savām iecerēm, skatīsimies filmas un pārrunāsim redzēto. Jau pirmā filma – par 1949. gada izsūtījumu uz Omskas apgabalu – izraisīja daudzus jautājumus. Cik daudz cilvēku izsūtīja? Kāpēc izsūtīja? Kāpēc tas jārada, un kam tas vajadzīgs?

“Memoriāla” vadītājs Grigorijs Amnuels skaidroja, ka pagātnes vēstures mācība jāņem vērā, sevišķi kad Krievijas televīzijā diendienā tiek skandēts par cilvēktiesību pārkāpumiem Latvijā, avīzes raksta par SS armijas mar-

šēšanu Rīgas ielās. Padomju armijas atvaļinātie virsnieki, kas kuplā skaitā dzīvo Rīgā un gatavojas 9. maija svinībām, Krievijas plašsaziņas līdzekļiem stāsta, ka viņiem tiks atņemti Otrā pasaules kara apbalvojumi, ka viņi tiek apspiesti. Tādā gaisotnē runāt par genocīdu, par tūkstošiem nevainīgu bērnu ciešanām, par vecu, paralizētu cilvēku deportāciju esot nevajadzīgi!

“Memoriāla” zālē uzreiz uzradās vēsturnieks, kuŗš speciāli bija gaidījis, lai varētu sākt uzbrukumu.

Kā tādā situācijā, kad Latvijai ir

tik daudz “pārkāpumu”, Dzintra Geka uzdrīkstas vest uz Maskavu un rādīt tālos notikumus pēc Otrā pasaules kara? Vēsturnieks, kas pēc izskata un izturēšanās atgādināja atvaļinātu čekistu, kļuva arvien naidīgāks. Atcerējos, ka pirms filmu skates tieši viņš bija prasījis iedot visas manas filmas, nesis man ūdeni padzerties. Ūdens bija rūgts, to skaidri atceros. Ar grūtībām izdevās “biedru vēsturnieku” apklusināt.

Sākās otra filma par 1991. gada janvāra barikāžu dienām Rīgā. Latvija jau bija brīva un neatkarīga valsts, bet Rīgā tika nogalināti filmu operātoru Andris Slapiņš un Gvido Zvaigzne. Joprojām nav noskaidrots, kas nogalināja Gvido Zvaigzni un pārējos janvāra upurus. Tas, ka filmas sekoja viena otrai, bija kā vēstījums, kā komūnisma imperijas darbi turpinās. Pēc filmas divas stundas notika “apspriešana”. Bija sanākuši Maskavas kino cilvēki, viņi slavēja filmas par profesionālismu, par emocionālītāti, jo zālē daudzi raudāja, taču vēsturnieki turpināja debates. Veltīgi maskavieši un “Memoriāla” vadītāji mēģināja apturēt uzbrukumu. Tikai vienpadsmitos vakarā es izskrēju uz ielas, taksometrus apturēt nav iespējams, braucu ar pazemi, pusdivpadsmitos naktī izkāpu savā metro stacijā, netālu no viesnīcas “Kosmoss”. Bija pavisam tumšs, pie ielas pārejas divi vīrieši privātdrēbēs mēģināja mani aizturēt, bet es skrēju, līdz netālu no viesnīcas nonācu gaismā.

Nakti mani sāka kratīt drudzis, bija rūgtums mutē, nezīnu – no ūdens vai no pārdzīvojumiem. Gribējās tūlīt braukt uz lidostu un atgriezties Latvijā, bet vāja-

dzēja piedalīties filmu festivāla *Detectivefest* programmā “Sabiedrība un likums”. Festivāla organizētājiem stāstīju, ka braucu projam agrāk, nekā bija paredzēts. Festivāla direktors Jurijs Mitjušins iedeва man goda diplomu un sacīja, ka viņi cienot manu darbošanos, bet man esot jāsaprot, ka Krievijā šādas filmas netiks izrādītas. Kā ironija viesnīcas vestibilā tika tirgoti kreklīņi ar uzrakstu “Paldies biedram Staļinam par mūsu laimīgo bērnību”.

Daudzi Sibīrijas bērni stāstīja, ka viņiem bērnībā vajadzējis skatīt dzejoli par Staļinu un ka viņi vienmēr raudājuši. „Memoriāla” skatītājiem teicu, ka darbs būtu politiķiem un vēsturniekiem, jo vēsture pārāk maz skaidrota un netiek uzklusota. Tikai pirms dažām nedēļām plašsaziņas līdzekļi ziņoja, ka cilvēktiesību nevalsts organizācijas *Amnesty International* Maskavas biroju apmeklējuši prokurātūra. Raidisabiedrība *BBC* vēsti, ka visi dokumenti nodoti prokurātūrai, taču iepriekš tie bijuši atklāti un pieejami. „Man – nodokļu maksātājam – ir žēl, ka trīs prokurātūras darbinieki tērē savu dārgo laiku, lai pārbaudītu to, kas jau tāpat ir caurspīdīgs un zināms,” *BBC* komentējis organizācijas Maskavas biroja vadītājs Ņikitins. Viņš arī pastāstījis, ka iepriekš varas iestādes apgalvojušas, ka nekādas pārbaudes *Amnesty International* Maskavas birojā šogad nav plānotas.

BBC atgādina, ka prokurātūra piektdien devusies pārbaudīt arī citas nevalsts organizācijas, piemēram, Maskavas cilvēktiesību biroju „Memoriāls”.

Cauri laiku lokiem ar Latvijas sauli sirdī

Lepni paceltu galvu bijušais leģionārs un ilggadējs Latvijas DV vadītājs **Jānis Pormals** šī gada 6. janvārī – Zvaigznes dienā nosvinēja 93. dzimšanas dienu, atskatoties uz tēvmācību Latvijai nesavtīgi atdoto dzīvi.

Bērnība Jānim aizritēja zem Sēlijas saulainajām debesīm tēva mājās „Staltāni”. To pagalmā augoša simtgadīgā ozola pakājē, spēlējoties sešu brāļu un māsu pulciņā, viņam veidojās nesalaužamā dzimtenes mīlestība, ozola sīkstums un staltums visa mūža garumā.

Jaunības sapnis kļūt par tēvu zemes arāju un kopēju Jānim aizsākās, mācoties Jelgavas Lauksaimniecības vidusskolā. Kad 1939. gadā viņš to absolvēja, pamalē jau dunēja kara negaisi. Jānis saprata, ka pirms stāsies pie arka tēva tīrumā, jāprot to nosargāt. Tāpēc viņš tanī pašā gadā brīvprātīgi iestājās Latvijas armijas Autotanku pulkā, kur jau dienēja vecākais brālis Paulis.

Bet Latvijā ienāca sveša vara no Austrumiem. Jāni ieskaitīja jaunizveidotajā Sarkanarmijas 24. teritoriālajā korpusā par šoferi. Kopā ar atkāpošos krievu kaŗaspēku viņš tika ierauts dziļi Krievzemē. Pie Holmas Jānis kopā ar domubiedriem dezertēja un slepus atgriezās Latvijā.

1943. gadā viņu kā sagatavotu kaŗavīru iesauca Latviešu leģio-

nā un pirmo tūkstoš vīru sastāvā nosūtīja uz Austrumu fronti. Vasarā Volchovas ciņās Jāni ievainoja plecā un galvā. Pēc ārstēšanas Rīgā jau tā paša gada decembrī viņu norīkoja jauniesaukto leģionāru apmācīšanai auto lietās. Pēc tam drošsirdīgo un prasmīgo kaŗavīru nosūtīja uz virsnieku kursiem Vecmilgrāvī. Ieņemot zināmu privilēģētā stāvokli, jo bija dienējis Latvijas armijā, kaŗojis Ļeņingradas un Volchovas frontē un prata vācu valodu, Jānis bieži tika sūtīts speciālos, bīstamos komandējumos. Liktenīgajā 1944. gada augustā krievu kaŗaspēks ar pārrāvumu pie Tukuma sasniedza jūru, veidojot Kurzemes ielenkumu. Ar pulka stāba Paplakā komandējumu uz ģenerālstābu Rīgā Jānis netika tālāk par Anneniekiem. Tur viņš uzgāja pilnā darba kārtībā pamestus divus krievu tankus T-34. Izņemot Jāņa tankista zināšanas un prasmes, vācu tanku vienības komandieris lika lietā viltību: norīkoja abus T-34 braukt pa priekšu vācu tanku vienībai, imitējot it kā bēgšanu no vācu tankiem, pa reizei izšaujot atpakaļvirzienā. Sarkanarmijas Tukuma aizstāvji parādīja nemiņoto joslu iebraukšanai it kā savējo tankiem. Tika likvidēts pārrāvums un atbrīvots Tukums.

Ķemeru viesnīcas priekšā abus tanku vadītājus apbalvoja ar

Dzelzs Krustu un tankistu trieciennozīmīti.

Brāļa Pauļa mudināts, Jānis iesaistījās frontes izlūkgrupā „Cepelīns” darbam un partizānu organizēšanai pretinieka aizmugurē. Izveidojoties Kurzemes cietoksnim, brāļi Jānis un Paulis Pormaļi Seces – Sēlijas mežos nodibināja spēcīgu nacionālo partizānu veidojumu „Vilkači”, uzņemoties tā vadību. Notika ciņās ar čekas kaŗaspēku un *is-trebikeļiem*. Brāļi izdeva un vietējiem iedzīvotājiem izplatīja 18 izdevumus „Vilkaču sauciens”, aicinot pretoties okupantiem.

Partizānu darbība kļuva tik bīstama vietējai varai, ka čekas ģenerālis Eglītis izsludināja 10 000 rubļu prēmiju par brāļu Pormaļu nodošanu.

Nodevība – šis latviešu tautas lāsts – iedarbojās. Pirmo reizi čekisti nodotajiem partizāniem uzbruka 1945. gada rudens naktī, kad tie atgriezās bunkurā. Pēc īsas ciņās partizāni atšaudoties izlauzās, bet zaudēja divus biedrus. Jānim notikuma vietā palika caursauta cepure. Otra reize – tā paša gada 16. oktobrī, arī pēc nodevības, abus brāļus ielenca mežsarga mājā. Jānis paspēja atmuguriski izlēkt pa logu un atšaudoties izglābties. Pauli nogalināja. Nezinot, ka brālis nošauts, Jānis Uziņu kalnos ar norunātas putna balss ūjināšanu velti gaidīja Pauli...

Jānis Pormals

Pēc bunkuru un partizānu sagrāves Jānis cauri mežiem, pāri purviem aizgāja uz Kurzemes mežiem, iekļaujoties E. Pakula vadītajā Kables partizānu grupā. 1947. gadā viņš nodibināja sakarus ar Zviedrijas izlūkošanas pārstāvi R. Zandi. Čeka viņu izsekoja un tā paša gada decembrī apcietināja Mārupes pagasta „Druvās”. Pēc nežēlīgas spīdzināšanas un mocīšanas čekas kamerās Kaŗa tribunāls 1948. gada 2. augustā Jānim piesprieda nāves sodu, vēlāk to aizstāja ar 25 gadiem izsūtījumā Sibīrijas lēģeros. Lauzts, bet nesalauzts pēc 18 gadiem – 1965. gada pavasarī

Jānis atgriezās Latvijā.

Tēva mājas pussagruvušas, zeme krūmiem aizaugusi, bet sapnis par brīvu, latvisku Latviju dzīvs!

Ar pirmajām Atmodas dienām Jānis iekļāvās sabiedriskajās aktivitātēs. 1971. gadā stājās sakaros ar Berklava grupējumu un kopā ar brāli Arturu, kas bija kritis amerikāņu gūstā un dzīvoja ASV, izkārtoja iespieddarba „17 komunistu vēstule” izvešanu uz Rietumiem.

Jānis Pormals darbojās Nacionālo kaŗavīru, Nacionālo partizānu, Latviešu virsnieku apvienībā un Lāčplēšu dižcilts (dzelzskrustnieku) brālībā. Par apzinīgu un teicamu dienestu Zemesardzē saņēmis Atzinības rakstu.

1990. gadā Jānis iestājās LDV un no 1992. gada vadīja šo organizāciju sešus gadus. Pēc tam bija LDV Goda priekšnieks.

Tagad Jānis dzīvo Rīgā, uzticīgās, pašreizējās sievas Veriņas aprūpēts un draugu apmeklēts, bet vasarās Saulkrastos paša rokām celtā vasarnīcā ar skautu, koptu dārzu.

Visa Jāņa Pormaļa dzīve ir apzīmogota ar patriotismu, ar nesalauztu ticību Latvijai, ar varonību, darba mīlestību. Tā ir un paliks paraugs ikvienam latvietim, it īpaši jaunajai paaudzei.

Uzticīgs Jāņa domubiedrs un cienītājs **Jānis Antmanis**

Vienības aparāts

Ernesta Rirdāna feļtons un zīmējumi par latviešiem Anglijā (Laiks, 1952. gada 26. jūlijs, izd. nr. 60)

Mājā, kur dzīvoja trīspadsmit latvieši - trīs ģimenes ar bērniem, divi pusmūža jaunekļi un viena ilggadīga jaunkundze, - sen jau vairs nevaldīja satīcība un vienības gars.

Vieni savā starpā kaut ko noslēpumaini sačukstējās, otri gaņāmejojot tos sveicināja caur nāsīm (ja nebija iesnu) ar skaļu šņācienu.

Diezgan bieži sievieši virtuvē krustoja kastroļus un pannas, līdz kāda, izskrējusi ārā, sameklēja mazo Voldiņu un, kārtīgi to sapurinājusi, uzblāva:

nieks, sadabūjis kopā sevi un vēl divus vīrus, nosauca tos par iniciatoru grupu un, ievēdīs savā istabā, tos uzrunāja:

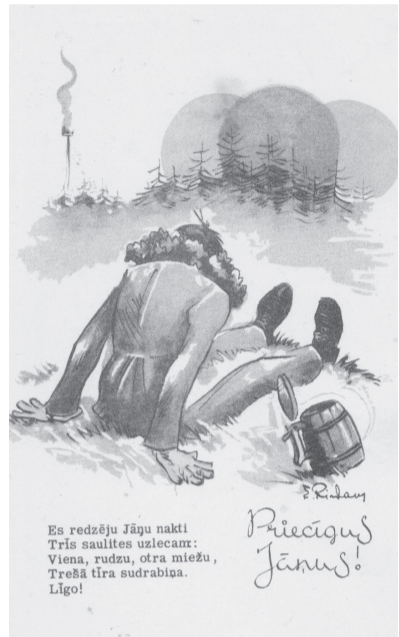
„Mīļie tautieši! Cik ilgi mēs tā plēsimies. Noraksim savus kaņa cirvjus un pannas. Labāk izbrūvēsim vienu miera šņabi. Aparāts man jau sen gatavs. Izējviela - sīrups maksā 8 pensi mārčiņā. Šņabja pašizmaksa - viens šiliņš pudelē.”

„Nū?!” pārējie izdvesa. „Tad gan, katrā ziņā!” Bez liekām debatēm vienojās. Tā pirmais solis uz vienību bija sperts.

„Priecīgus Ligo svētkus!”

Aiz kalniņa dūmi kūp.
Kas tos dūmus kūpināja?
Jāņu bērni kūpināja,
Jāņu zāles lasidami.
Ligo!

Es redzēju Jāņu nakti
Trīs saulītes uzlecām:
Vienu, rudzu, otra miežu,
Trešā tīra sudrabiņa.
Ligo!

„Priecīgus
Jānus!”

Visas puķes noziedēja,
Papardīte vien nezieda;
Tā ziedēja Jāņu nakti,
Zelta miglu miglodama.
Ligo!

„Priecīgus
Jānus!”

„Brēc taču, brēc, bērniņ, tā ka-za iesita tavai mammiņai ar pannu!”

Voldiņš zināja, ka tādās reizēs jābrēc, cik jaudas. Tad saskrēja vīri kā lemeši, izsvaidījās ar rokām un draudēja zvanīt policijai, lai savalda agresorus. Atgriezušies ar savām ģimenēm savās bazēs, tie tur vēl ilgi rūca, vēra durvis vaļā un sita atkal tās ar blikšķi ciet.

Kādā dienā pats mājas saim-

Pēc tam pārējie vīrieškārtas iemītņieki bez iebildumiem pievienojās šim lēmumam. Ģimeņu istabās reizē reizē atskanēja stingras vīriešu balsis: „Muti! Nemaisies vīru darīšanās!”

Pienāca diena, kad visa māja sapulcējās lielākajā istabā un sagrupējās pēc pašreizējām partijām un novirzieniem. Kaktā, kaklus stalti izslējušas, stāvēja vesels ducis pudeļu. Kad pudeļu skaits kaktā bija samazinājies

par vienu trešdaļu, tad istabā jau skanēja dzidri sieviešu smieklī un skaļi vīriešu spriedumi par tehniskiem jautājumiem.

Drīz vien saimnieks uzrunāja klātesošos, sacīdams:

„Mīļā draudze, šis vakars lai paliek un ir mūsu vienības un draudzības sākums. No šī brīža mums, tā sakot, vienas bēdas, vienas ciešanas! Kā jau jūs zināt, par šņabja tēcināšanu šinī zemē bargi soda.”

„Kas mums par daļu!” kādas sievietes balsis iesaucās. „Ne es, ne mans vīrs to tēcinājām!”

„Bet arī līdzdalībniekiem,” saimnieks turpināja „kas bauda, kā šovakar, augļus no aizliegtā koka, draud tas pats, ja ne vēl bargāks sods. Piemēram, šinī zemē zagtu mantu uzpircējus soda bargāk nekā pašus zagļus.”

„Kā tā? Tā ir blēdība! Tās ir lamatas!” skanēja izsauzieni.

„Lai nu kā, bet tagad mēs esam

vienoti ciešām saitēm un esam viena kopēja ērkšķainā ceļa gājēji. Ja kāds sūdzēsies policijai, tad tas arī pats dabūs kārtīgi pa ādu. Tādēļ, mīļie bēdu brāļi un māsas, pacelsim glāzes uz mūsu vienības aparāta ilgu mūžu.”

Pēc šī vakara viss ienaids un nesatīcība pazuda kā pēc burvja mājiēna un mājas iemītņieki dzīvoja kā viena trimdas kopības paraugsaime. Vīri nozvērināja sievas citai citu nekaitināt, lai atbēbas skurbumā kāda nepasūdzētos un tā visa māja *in corpore* ar visiem sikajiem bērniņiem neietu cietumā.

Apklusā virtuvē sievu kastroļu divkaujas un vīru istabu durvju kanonādes. Mājnieki cits citu tā iecienīja un iemīloja, ka laipnības nebeidzās ne nakts melnumā. Ja vīri cits citam uzkāpa uz varžaciņiem, tad cietušie nesāka vis grūstīties un lamāties, bet sacīja: „Nekas, nekas, esiet tik

laipni un nekautrējieties.”

Sievas atkal cita citai: „Fuj, ko nu, ko nu! Kas par aušībām, cieniņā kundze! Es Voldiņam tūliņ tā noskaitīšu, ka nezīnās, cik vecs. Ko domāties, jūsējais puišītis nedrīkstēs šim ne smiltiņas pakaisīt matos, ne ūdentiņu paliet aiz apkakles!”

Tā vēl šobaltdien vienības un satīcības saulīte tais mājas nav norietējusi. Bet daudzi vēl nav atskartuši šī vienotāja aparāta spēcīgo ietekmi uz trimdas vienību, tās saglabāšanu un pat atjaunošanu, ja tā paspējusi saiet grīstē.

Tādēļ mūsu tēlniekiem tā atveids būtu dziļi jo dziļi jākal granitā kā vienotājs simbols. Un atsevišķos individuus, kas ļaunprātīgi noniecina šo vērtīgo ierīci, vajadzētu izstumt no trimdas sabiedrības garīgās teritorijas, lai iet mālus mīcīt.

Rirdāns

VĀRDS JAUNAJIEM

Londona - mūsu otras mājas!

Daugavas Vanagu Londonas namā, kad ceturtdiena iegādās mēneša ceturtajā dienā, notiek Pokera turnīrs, pagraba velves piepilda sarunas un smieklī, klikšķ spēļu čipi un fonā skan latviešu mūzika. Saietā piedalās jaunieši, kas ir vienojušies sociālā grupā *LaLonda*.

Vakara beigās grupas dibinātājs Pēteris Baumanis pievienojas man uz sarunu. Pēteris ir enerģisks jauniešs ar tiešu skatienu un veselīgu humora izjūtu. Iecere par *LaLonda* radusies pirms nepilniem diviem gadiem, kad Pēteris, ar avantūristisku garu un atpakaļbiļeti kabatā ieradies Londonā, saprata, ka viņam svešumā visvairāk pietrūkst draugu un piederības izjūtas, kas, dzīvojot Latvijā, bija šķītis pašprotami. Centieni rast saliedētību, kāda ir nojaušama, piemēram, starp lietuviešiem vai poļiem, latviešu sabiedrībā Londonā nevainagojās panākumiem, tāpēc tika pieņemts lēmums organizēt domubiedru grupu.

Daugavas Vanagu nams Londonā

*LaLonda*s darbības pamatā ir princips, ko izteicis H Fords: „Ja tu domā, ka vari vai arī nevari ko izdarīt, tev ir taisnība.” Un izdarīt var! *LaLonda* pastāvēšanas laikā grupā ir apvienojušies 800 aktīvi biedri, un, ievērojot pašreizējo izaugsmes tempu, drīz biedru skaits sasniegs 2000, - tie ir jaunieši ar dažādām interesēm un idejām, kuņas kopīgiem spēkiem tiek īstenotas.

Pēteris atzīst, ka grupas panākumu pamatā ir ticība saviem spēkiem un noliktam mērķim, kā arī fakts, ka grupai piederīgu cilvēku darbības fokuss ir gandarījums par paveikto un uzdrošināšanās nospraust aizvien vairāk izaicinošus mērķus.

Atrodoties svešumā, dzīve ir daudz grūtāka, nekā tā varētu būt, dzīvojot Latvijā, kur mums ir ģimene, draugi un bieži vien priekšrocības, ko mēs neprotam novērtēt. Bet, pārvarot grūtības, kas ir saistītas ar dzīvi svešumā, rodas cits - pozitīvāks skats

uz dzīvi. Tieši šī sajūta uzdrīkstēties un iespēja novirzīt domas un enerģiju, kas, Latvijā dzīvojot, pārsvarā ir veltīta ātras peļņas gūšanai, - uz morālu vērtību attīstību, pēc Pēteris domām, ir lielākā atšķirība starp dzīvi Latvijā un Apvienotajā Karalistē un, iespējams, daudzi cilvēki tāpēc izvēlas uzņemties risku un emigrē.

Par lielāko un pozitīvāko no Latvijas sasniegumiem Pēteris min Valodas reformu un ir pārliecināts - lai arī kur latvieši dzīvotu, ir jāzaglabā uzticība savai valstij un ir jāsniedz tai tik ļoti nepieciešamais atbalsts. Es ar prieku pievienojos šai idejai, jo arī man gribētos redzēt Latviju kā pilnvērtīgu valsti, kur cilvēkiem būtu līdzvērtīgas iespējas uzdrīkstēties un īstenot savas ieceres un būt savas valsts patriotiem, kā, piemēram, tas ir Apvienotajā Karalistē dzīvojošiem - gan angļiem, gan arī cittautiešiem.

Karlis Albergs

VISAPKĀRT LATVIJA

Latvietis Arvīds Lūsis dzīvo Skotijas pilsētiņā Eirā (*Ayr*), un viņa māju grezno pašrocīgi kokā izgredta izkārtne ar mājas vārdu – „Livonija”. Šādas mājas nav nevienam citam. Tuvākā apkārtnē tikai pa kādam latvietim, tāpēc pensionārs Arvīds Lūsis, padzirdējis, ka netālu strādā puisis no Latvijas, kādu dienu uzmeklēja viņu un par saprašanās zīmi sniedza pretī *Brīvās Latvijas* jaunāko numuru. Ziņas par dzīvi Latvijā šis sirmis kungs iegūstot no laikraksta, ko saņemot otrā dienā pēc iznākšanas.

Kad kopā ar dēlu Jāni apciemojām Arvīdu un viņa dzīvesbiedri Trišu, nevarējām vien nopriecāties par latviskā stilā iekārtoto māju, kurā tik daudz kas darināts saimnieka paša rokām. Lustra, galdiņi, plaukti, svečturi stāsta par meistarīgu roku prasmi un uzticību latviskajiem ornamentiem.

Arvīds Lūsis cēlies Piebalgas pusē, viņa viesistabā goda vietā ir glezna ar Vecpiebalgas skatu. „Pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados dzīvojām Katrīnas pagastā Vidzemē. Tur mans tēvs iekrita parādos, jo bija lētticīgi galvojis vekselus kādam kaimiņam. Galvniekam atņēma jaunsaimecību, pēc tam dzīvojām starp Katrīnu un Leimaņiem. Kad beidzamo reizi ar dēla ģimeni bijām Latvijā, viens paziņa izvadāja mani pa jaunības vietām,” atceras Arvīds.

Arvīda Lūša jaunība iekrita kara laikā, viņš ir piedzīvojis iesaukumu leģionā, gūsta gadu Beļģijā, vēlāk mācījies lauksaimniecības skolā Alterfrādē, Vācijā, izvēlēdamies būvniecības nozari. Pārbaudījuma darbam bijis uzdevums darināt ripzāga rāmi – bez skrūvēm, tikai ar koka tapām. Kad kapteinis Saulītis, kas vadījis apmācību, nācis pieņemt darbu, viņš uzmetis rāmi skatenu un līcis, lai nes to ārā no šķūnīša. Nācies meistardarbu

Arvīds Lūsis pie savas mājas Skotijas pilsētiņā Eirā

pirmo piedāvās, tur iešu. Pirmais piedāvājums bija uz lauksaimniecību. Un šie darbi bija Skotijā.”

Atbraucējus nometināja Mohlinā, kādreizējā italiešu kaņģūstekņu nometnē. Bet strādnieki bija vajadzīgi dažādās farmās. Arvīds nolika šofeļa eksāmenu un ar automašīnu katru dienu izvadāja darbā savus likteņbiedrus. „Man, vecam zaldātam, tas nenācās grūti, turklāt tolaik bija nopērkamas armijas kartes, kurās labi pārredzams katrs ceļš, katra saimniecība.”

Pēc četriem gadiem, kad līgums bija beidzies, katrs varēja doties, kurp vēlas. Arvīds strādāja dārzniecībā, audzēja gurķus, tur arī sastapa savu nākamā sievu. Toties citi latvieši pamazām aizplūda uz Angliju, kur bija lielākas izredzes atrast piemērotu darbu.

dienu nodzīvo ar devīzi – neko nevajag nožēlot. Dēls Valdis strādā bankā Londonā, viņam savukārt ir dēls Arvīds. „Kad 2001. gadā visi bijām Rīgā, mazdēlam bija tikai gadiņš. Uzvedām viņu Pēterbaznīcas tornī, lai paskatās uz Rīgu.” Darbīgais seniors kāri tver jaunākās ziņas par dzīvi tēvzemē un pauž savu ieskatu par tās norisēm, - daudzām labējām politiskajām partijām būtu svētīgi saliedēties, lai lēmumus parlamentā pieņemtu ar vairākumu.

Latvija arī Skotijā Arvidam ir visapkārt. Viņa brālis kara beigās, iesaukts gaisa izpalīgos, gājis bojā Pārdaugavā, sargājot lidlauku, un ir apglabāts Brāļu kapos. „Mēs arī ziedojām naudu kapa plāksnei. Kad bijām to apskatīt, mana sieva, nevienam nezinot, bija pacēlusi dažas ozolzīles no

Šo uzrakstu pie mājas Arvīds Lūsis darinājis savām rokām

izjaukt pa daļām, jo pa šaurajām durvīm to laukā nevarējuši dabūt.

Uz Skotiju Arvīds Lūsis pārcēlies 1947. gadā. „Es negribēju atstāt Eiropu, daudz labāk bija pazīstami vecā kontinenta apstākļi. Pirms braucām, bija jāparaksta līgums uz četriem gadiem – apņēmamies strādāt darbu, ko Lielbritānijā mums piedāvās. Piedāvāja darbu ķieģeļu ceplī, tēraudlietuvēs un lauksaimniecībā. Biju izlēmis – ko

Radās iespēja par brīvu mācīties kursus kādu profesiju, un darbīgais puisis izvēlējās virpotāja amatu. Darbu viņš atrada kuģu būves rūpnīcā, kur pēc precīziem zīmējumiem vajadzēja izvirpot dažādādas detaļas. Kuģu būves rūpnīcā nostrādāti 20 gadi, un droši vien joprojām pasaules jūrās peld kuģi ar Arvīda Lūša darinātajām detaļām.

Pēc gada Arvidam būs deviņdesmit. Viņš vēl aizvien pats vada savu automašīnu un katru

ozola, kas aug pie brāļa kapa. Tagad mūsu mājas pagalmā no tām izaudzis jau paliels ozoliņš.”

Savukārt mēs abi ar Jāni savam Eiras paziņam uzdāvinājām tvartu ar Ilmāra Dzeņa dziesmām. Biju jau atgriezies Latvijā, kad saņēmu ziņu – Arvīds Lūsis, braucot automašīnā, katru miņu brīdi klausoties šīs dziesmas ar aizgrābtību, tās atgādinot dzimteni, par kuŗu jādodomā ik dienu.

Zanda Roze

LATVIEŠU NOZĪMĪGĀKO NOTIKUMU KALENDĀRS 2013

MAIJS

2. maijā – ASV latviešu organizāciju pieredzes apmaiņas seminārs. Vairāk www.alausa.org
3. maijs – 5. maijs – Amerikas latviešu apvienības (ALA) 62. kongress Sietlas priekšpilsētā Tukwillā. Vairāk www.alausa.org/lv/citi/alas-62-kongress-sietla-vasingtona/
4. maijs – LR Neatkarības atjaunošanas diena. 11.00 – 21.00 ZIEDU LATVIJAS veidošana pie Brīvības pieminekļa 11.00 – 13.50 Latvijas izglītības iestāžu pūtēju orķestru defile programma 14.00 Ziedu nolikšanas ceremonija 10.30 – 16.00 PAVASĀRA SPORTA FESTIVĀLS 11. novembra krastmalā 17.00 – 19.00 koncerts LAIKS SVINĒT 19.00 – 22.00 koncerts SAMĪĻO LATVIJU jeb pavasarīgs dzimšanas dienas ceļojums Grupas „Instrumenti” un Musiqq, solisti un koŗi. Vairāk – www.kultura.riga.lv
4. maijs – 5. maijs – Latviešu kultūras dienas Īrijā. Rīko Latviešu biedrības Īrijā jauktais koris “eLVē” sadarbībā ar Latvijas vēstniecību Īrijā. Uzziņai: ingunagrietina@lbi.ie vai embassyireland@mfa.gov.lv
25. maijs – 26. maijs – Latviešu sporta dienas – 60. ASV meistarsacīkstes basketbolā, volejbolā un draudzības spēle hokejā (ASV-Kanada), Mineapolē, MN. Rīko ALAs Sporta nozare un Minesotas latviešu sporta kopa “Starts”. Sarīkojumu vietas ir vēsturiskā Mineapoles rajonā. Sacensības notiks De LaSalle skolā, uz Misisipi upes salas. Satikšanās un apmešanās vieta ir Depot hotelis, un apbalvošanas vakars būs Ukrainian Activity Center, tuvu upes krastmalai. Sīkāka informācija sekos. Mājaslapa www.asvmeistarsacikstes.com
26. maijā – plkst. 3:30 pēcpusdienā Ņujorkas Latviešu koŗa (ŅLK) Pavasara koncerts Katskiļu nometnē. Sīkāka info sekos - Koŗa mājaslapa: www.nylatvianconcertchoir.org

JŪNIJS

1. jūnijs – Latvijas pašvaldību vēlēšanas. Vairāk www.cvk.lv
4. jūnijs – 15. jūnijs – Rīgas Operas festivāls. Vairāk www.lno.lv
21. jūnijs – 22. jūnijs – Pasaules latviešu amatnieku saiets Valmierā. Vairāk www.macibucentrs.lv
21. jūnijs – 15. jūlijs – Cēsu Mākslas festivāls. Vairāk www.cesufestivals.lv
27. jūnijs – 11. jūlijs – „Hello, Latvia! Sveika, dzimtene!” – divvalodu ceļojums pieaugušajiem, ģimenēm. Iespēja iepazīt Rīgu, apceļot Latviju un apmeklēt XXV Vispārējos Dziesmu un XV Deju svētkus! Rezervējiet vietu, iesūtot \$500 iemaksu. Maksimālais dalībnieku skaits ir 20; cena \$3600.
27. jūnijs – 11. jūlijs – „Heritage Latvia” – angļu valodas ceļojums jauniešiem. Jaunieši (13-15 g.v.) iepazīsies ar Rīgu, apceļos Latviju, satiksies ar sava vecuma jauniešiem divās Latvijas skolās un apmeklēs Dziesmu un Deju svētkus. Programma līdzinās „Sveika, Latvija!” ceļojumam, tikai informāciju sniedzam angļu valodā. Cena \$3 100. Tuvāka informācija par abiem ceļojumiem, kontaktējoties ar Anitu Juberti: tālr. (301) 340-8719, e-pasts: projekti@alausa.org
30. jūnijs – 7. jūlijs – XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētki Rīgā: 29. jūnijā 11.00 koŗu koŗi LU aulā un Rīgas Latviešu biedrībā 30. jūnijā 18.00 Dziesmu svētku atklāšana un virsdiriģentu/ virsvadītāju godināšana Dziesmu svētku parkā 2. jūlijā 19.00 J. Vītola 150 gadu jubilejai veltīts koncerts LU aulā 3. jūlijā 19.00 Vokāli simfoniskās mūzikas koncerts Arēnā Rīga 19.00 Pūtēju orķestru koncerts Lielajā ģildē 4. jūlijā 18.00 Kokļu ansambļu koncerts Izstāžu centrā Ķīpsalā, zālē nr.2 5. jūlijā 14.00 Deju lieluzvedums, 1. koncerts Daugavas stadionā 22.00 Deju lieluzvedums, 2. koncerts Daugavas stadionā 6. jūlijā 12.00 Deju lieluzvedums, 3. koncerts Daugavas stadionā 17.00 Dižkoncerts Doma laukumā 22.00 Deju lieluzvedums, 4. koncerts Daugavas stadionā 7. jūlijā 10.00 Gājiens 19.00 Nobeiguma koncerts „Līgo” Mežaparka estrādē 23.00 – 4.00 Sadziedāšanās nakts 30. jūnijs – Pasaules Latviešu saiets Rīgā, Rīgas Latviešu biedrības Lielajā zālē no 13:00 līdz 17:00. Vairāk girtszeidenbergs@comcast.net

JŪLIJS

1. jūlijs – Konference „Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai II”. Vairāk www.km.gov.lv
1. jūlijs – Latvijas Okupācijas muzeja 20. gadadienas svinības, Latviešu strēlnieku laukumā 1, no plkst. 16. Lai pni aicināti visi muzeja atbalstītāji! Vairāk: pr.okupacijasmuzejs@omf.lv

VEIDOSIM ŠO KALENDĀRU KOPĀ!

Ja vēlaties, lai par jūsu rīkoto notikumu uzzinātu avīžu *Laiks* un *Brīvā Latvija* lasītāji un abu mājaslapu apmeklētāji, lūdzu, sūtiet informāciju uz Rīgas redakciju: redakcija@laiks.us, redakcija@brivalatvija.lv, fakss: +371 67326784, tālr.: +371 67326761

NOVADU ZIŅAS

LIELĀ TALKA PLŪDU ĒNĀ

27. aprīlī visā Latvijā notiek Lielā talka ar vadmotīvu „Tira Latvija sākas tavā galvā!”. Tās mērķis ir aicināt iedzīvotājus ne tikai sakopt apkārtni, bet arī savā ikdienas dzīvē ievērot principus, kas atbilst Lielās talkas galvenajam mērķim – līdz 2018. gadam, Latvijas 100. dzimšanas dienai, padarīt mūsu valsti par tīrāko un vislabāk sakopto vietu pasaules kartē. 2013. gada Lielās talkas patrons ir Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš.

Idejas Lielā talka Latvijā autore ir rakstniece un publiciste Anna Žigūre, bet pati ideja aizgūta no Igaunijas, kur apkārtējās vides sakopšanu visas valsts mērogā pirmo reizi rīkoja 2008. gada 3. maijā. Latvijā pirmā Lielā talka notika tā paša gada 13. septembrī un pulcināja 50 000 talciniekus 364 pašvaldībās.

Šogad Lielās talkas patrons Latvijas prezidents A. Bērziņš, tiekoties ar talkas rīkotājiem, sacīja: “Man ir gandarījums, ka ar katru gadu Lielās talkas kustības dalībnieku un atbalstītāju skaits aug, taču šogad būtu jāmaina talkošanas kustības fokuss, proti, nebūtu tikai jāvāc citu cilvēku atstātie atkritumi, bet sakoptajās vietās jārada jauna vide. Mani priecē šā gada Lielās talkas sauklis: “Tira Latvija sākas tavā galvā.” Tāpēc aicinu ikvienu Latvijas iedzīvotāju rīkoties atbilstoši talkas devīzei, rūpējoties par apkārtni un dzīves telpu visa gada garumā.”

Lielās talkas vadītāja Vita Jaunzeme informēja, ka sadarbībā ar Eiropas kultūras galvaspilsētas rīkotāju Rīga 2014 talkas laikā īpaša uzmanība tiks pievērsta Rīgas pagalmiem.

Lielā talka notiek jau sesto reizi, un tās uzmanība lielākoties tiks pievērsta ūdenim – upju un ezeru tīrībai, ekoloģijai. Jau 3. martā notika Lielās talkas rīkotāju un atbalstītāju rosinātā Lojas upes sakopšanas talka ūdens tīrīšanas programmas ietvaros. Tā ir viena no Lielās talkas apakšprogrammām. Sakopšanas talkā Loja tika attīrīta no sakritušajiem kokiem, zariem un citiem aizsprostojumiem, kā arī citādi sakopta, lai upi padarītu pieejamāku ūdens tūristiem. Marta sākumā bija

grūti prognozēt, ka ūdens pilnā mērā būs aktuāls 27. aprīļa talkā. Par to bija parūpējies bargā ziema ar biezo sniega segu un aizsalušajām ūdenstilpēm, tāpēc sākotnēji 20. aprīlī paredzētā talka tika pārceļta uz 27. aprīli. Sniega un ledus kušana Latvijas lielākajās upēs – Daugavā, Lielupē, Ventā, Gaujā un to pietekās izraisa neparedzēti lielus pavaša palus un plūdus Ogres novadā, Daugavpils pilsētā un novadā, Ilūkstes un Pļaviņu novadā, arī citviet.

18. aprīlī notika Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada un Ilūkstes novada apvienotās civilties aizsardzības komisijas sēde, kurā trīs pašvaldības pieņēma lēmumu sasaukt ārkārtas sēdes un pieprasīt Ministru kabineta izsludināt ārkārtas situāciju Daugavpils pilsētas teritorijā uz Daugavas upes un tās ūdens baseina radīto plūdu periodu. Ārkārtas situāciju pavasara plūdu radītajos draudos lūdz izsludināt arī Ogres novada un Pļaviņu novada pašvaldība, jo simtiem cilvēku bija nācies pamest applūdušās privātmājas, no ārpusaules atgrieztajām lauku saimniecībām pat tika atslēgta elektrība. Lielu ganāmpulku nācās slaukt ar rokām un pienu izliet grāvī, jo piena savākšanas automašīnas netika pāri pārplūdušajiem ceļiem. Applūdušās pļavas un graudaugu tūrumi, tāpēc

vajadzēs pārsēt ziemājus, bet vasarājus labi ja varēs sēt maija vidū.

Ministru kabinets 19. aprīlī aizsardzības ministra Arta Pabriņa (aizstāja Ministru prezidentu) vadībā slēgtā sēdē secināja, ka ārkārtas stāvokļa izsludināšana nav nepieciešama. No valdības tikai vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Edmunds Sprūdzis un iekšlietu ministrs Richards Kozlovskis bija klātienē iepazīnušies ar reālo situāciju plūdu skartajās vietās.

Šāds lēmums izraisīja lielu sašutumu pilsētās un novados. Daugavpils pilsētas domes priekšsēde Zanna Kulakova secina: „Slikti, ka nav izsludināts ārkārtas stāvoklis. Mums ir ļoti lieli zaudējumi – applūduši tūrumi, ceļi, sabojāta infrastruktūra, - viss būs jāatjauno. Noteikti nāksies pieprasīt līdzekļus valdībai, paši galā

netiksim. Vajadzētu veidot Latvijas mēroga komisiju, kuŗa turpmāk koordinētu visas darbības, kas šobrīd notiek visai chaotiski. Piemēram, ledus tika spridzināts nesaskaņoti, un lielas jēgas no tādas rīcības nebija.”

Pašvaldībām ārkārtas stāvoklis esot bijis nepieciešams, lai varētu izmantot līdzekļus ātriem iepirkumiem bez Publisko iepirkumu likuma piemērošanas.

Par turpmāko rīcību lēma 22. aprīlī Krīzes vadības padomes sēdē, un nolēma izsludināt ārkārtas situāciju Daugavpilī un Daugavpils novadā

Visā Latvijā lielo Latvijas upju apkaime skāruši pavasara plūdi. Tāpēc Lielās talka 27. aprīlī aizrīcēs plūdu seku likvidēšanas darbos – no mājām sūknēs ūdeni, izvāks boju iedzīvi, sakops piedrazoto apkārtni.

Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Ogrē „gadsimta plūdi” sākās naktī uz 15. aprīli. Ogres upe ledus iešanas laikā izgāja no krastiem, applūdinot 110 privātmājas, dažu līdz pat jumtam. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) glābēji palīdzēja iedzīvotājiem evakuēties. Tomēr kādā mājā tika atrasta jau noslikusi 90 gadus veca sirmgalve. Ledus plūsma bija pārrāvusi divus aizsargdambjus – vienu pēc visām tehniskajām prasībām celis AS *Latvenergo*. 16. aprīlī, iegrušot dambim pie Norupītes, kopā ar ledus gabaliem straumē tika ierauts Ogres novada domes priekšsēdis Edvīns Bartkevičs un domes saimniecības pārzinis Jānis Žvīgurs, kas nogādāts slimnīcā. Drošības nolūkos Ogres pilsētā un Ogresgalā uz divām dienām bija atslēgta elektrība 426 klientiem. Pilsētā rit aktīvs darbs, lai, uzberot šķembas un akmeņus, nostiprinātu trešo dambi un novērstu turpmāku pilsētas applūšanu.

Daugavpils pilsētā, Daugavpils novadā un Ilūkstes novadā ledus iešana Daugavā izraisījusi plašus plūdus, tā ka izveidojusies ārkārtas situācija. Pašvaldības vadība un speciālisti, kā arī glābēji strādā pastiprinātā režīmā, lai sniegtu palīdzību iedzīvotājiem un mājlopiem.

Rēzeknē no krastiem izgājusi Rēzeknes upe, applūdinot lielās Austrumlatvijas koncertzāles jaunbūvi un apkārtējās privātmājas. Tuvākajā laikā ūdens līmenis diez vai kritīsies, jo Lubānas ezerā ledus tikai pēdējās dienās ir sācis kust. Ja ūdens celsies vēl par vienu metru, tad koncertzāle un Jauniešu mākslas centrs „aizpeldēs”.

Daugavpilī 16.-17. maijā notiks Tūrisma konference, kuŗas mērķis ir pilnveidot tūrisma pakalpojumu kvalitāti, popularizēt kultūrvēsturiskos objektus. Galvenie akcenti tiks likti uz Daugavpils sadraudzības pilsētām ārzemēs, uz cietoksni un Marka Rotko mākslas centru, kā arī uz tūristiem atvērto Skrošu rūpnīcu un Māla mākslas centru.

Balvos viesojās ASV vēstniecības kultūras atašeja Kerija Spindlere-Ranta, vēstniecības preses un kultūras nodaļas kultūras programmu speciāliste Lauma Brūvele un apmaiņas programmu asistente Ingrida Bodniece. Viesi tikās ar Balvu novada domes administrācijas pārstāvjiem, apmeklēja kultūras iestādes un aprunājās ar to darbiniekiem, lai rastu pieturas punktus turpmākai sadarbībai.

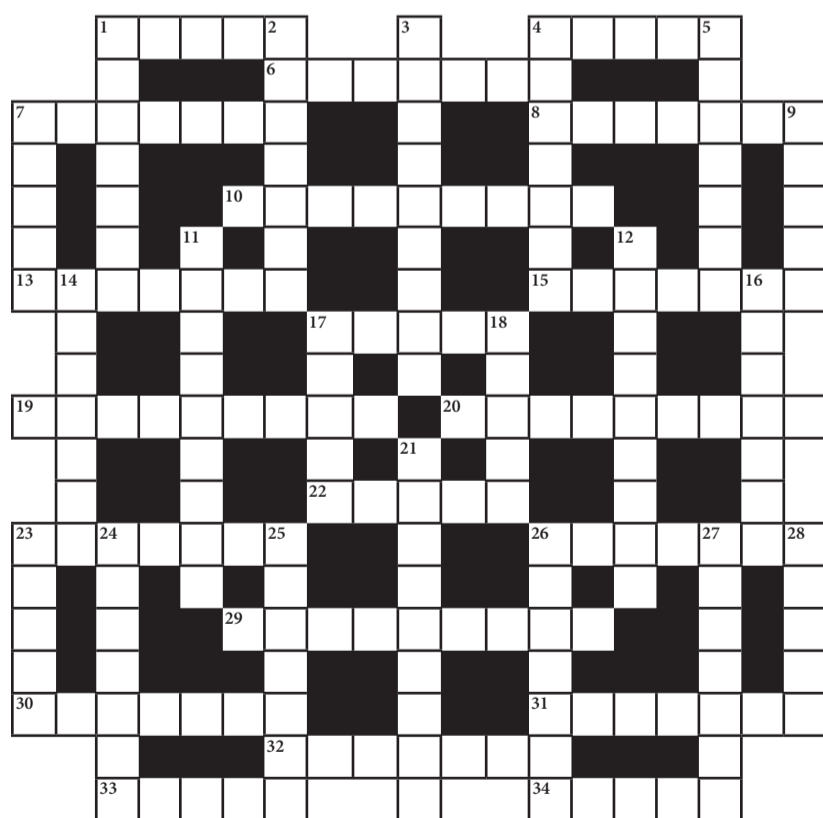
Rēzeknē, pilsētas Kultūras un atpūtas parkā, 1. maijā notiks tradicionālais gadatirgus „Rasādu oplotis 2013”, kuŗā varēs iegādāties Latgalē izaudzētus dekoratīvo krūmu un ziedu stādus, amatniecības izstrādājumus un lauku labumus. Vienlaicīgi noritēs Nodarbinātības Valsts aģentūras Vakanču gadatirgus. Darba meklētājiem un uzņēmumu vadītājiem būs iespēja tikties klātienē.

No 22. līdz 28. aprīlim Latvijā notiks Bibliotēku nedēļa. Latvijas Bibliotēkāju biedrība aicina visas bibliotēkas informēt par bibliotēku sniegtajiem pakalpojumiem un iespējām, rīkot daudzveidīgas izstādes un sarīkojumus, iesaistīt iedzīvotājus sadarbības projektu īstenošanā un radošās aktivitātēs.

Rēzeknē 4. maijā – LR Neatkarības atjaunošanas dienā notiks vairāki sarīkojumi. Diena sāksies ar ziedu nolikšanu pie pieminekļa „Vienoti Latvijai” un pūtēju orķestra „Rīga” mūzicēšanu. Rēzeknes kultūras un atpūtas parkā visas dienas laikā būs izstādes, radošās darbnīcas, rotaļas bērniem, sportiskas rosības un koncerts. Latgales Kultūrvēstures muzejā būs apskatāma Latvijas Mākslas akadēmijas Latgales filiāles studentu mazo tēlniecības formu un medaļu izstāde „Brīvība”.

Īsziņas sagatavojuši Valija Berkina

KRUSTVĀRDU MĪKLA Sastādījis Kārlis Pētersons

dzimtas augš. 4. Žāvēta vīnoga bez kauliņiem. 5. Graudzāļu dzimtas augš. 7. Skaists. 9. Franču gleznotājs (1780-1867). 11. Teātra izrāde, kuŗa tēlo tikai ar kustībām un mimiku. 12. Debesu ķermeņu pētnieks. 14. Asa, virkota. 16. Īpašas kavalerijas daļas kaŗavīrs. 17. Spēļu kārts. 18. Piena produkts. 21. Atdarinājums. 23. Poļu rakstnieks (1847-1912). 24. Valsts Eiropā. 25. 1988. gada zemestrīcē nopostītā pilsēta Armēnijas ziemeļos. 26. Aparāts, kas rāda ģeogrāfiskā vai magnētiskā meridiāna virzienu. 27. Izstāšana. 28. Izmeklēta sabiedrība.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 16) atrisinājums

Līmeniski. 1. Ledus. 4. Sabile. 7. Baumas. 11. Atkal. 16. Skaldne. 17. Rampa. 18. Arkls. 19. Nikulis. 20. Tīne. 21. Adata. 22. Bakas. 23. Ērce. 26. Nost. 27. Valis. 28. Risks. 29. Emma. 37. Paipala. 38. Asari. 39. Abpus. 40. Izlūtis. 41. Traps. 42. Aptēst. 43. Atrast. 44. Tūska.

Stateniski. 1. Lāsot. 2. Diagnostika. 3. Sēde. 4. Stends. 5. Birete. 6. Līme. 8. Alkt. 9. Masa. 10. Sāns. 11. Auka. 12. Kalorimētrs. 13. Luste. 14. Pavasaris. 15. Baravikas. 24. Liesma. 25. Skriet. 26. Nupat. 30. Ausma. 31. Lats. 32. Vaba. 33. Rast. 34. Mats. 35. Spēt. 36. Ilgt.

Līmeniski. 1. Atspirdzinošs dzēriens. 4. Titāns sengrieķu mītoloģijā. 6. Pilsēta Kanādā pie Ontario ezera. 7. Deduktīvs slēdziens loģikā. 8. Apdzīvota vieta Ķeguma novadā. 10. Inģveru dzimtas augš. 13. Vingrošanas figūra. 15. Magnētiskā lauka intensitātes mērvienība. 17. Suņu šķirne. 19. Strinkšķināmais mūzikas instruments. 20. Raksts par tikko mirušu cilvēka dzīvi

un darbību. 22. Audums ar smalku plūksnu vienā pusē. 23. Iesaukas. 26. Neprecējusies grāfiene; grāfa meita. 29. Uzdevums, kas noteikti jāpaveic. 30. Apdzīvota vieta Madonas novadā. 31. Tuvākā apkārtnē. 32. Plaša, ar mežu neapaugusi teritorija. 33. Ventas pieteka. 34. Ziedkopa.

Stateniski. 1. Novada centrs Latvijā. 2. Kazrags. 3. Čemurziežu

MUMS RAKSTA

Par 16. martu un divām Latvijām

Kārlis Streips *Brīvās Latvijas* 12. marta numurā rakstā „Atkal šī diena” atsaucas uz bijušo prezidentu Vairu Viķi-Freibergu, kas pamatoti sacījusi, ka kaņavīru piemiņa ir 11. novembrī.

Daugavas Vanagu Mēnešrakstā 2012. gada 12. numurā Visvalža Brinkmaņa raksta „Pārdomas un atziņas 16. martā” ievadā ir rakstīts: „Kurzemes kaujas palīdzēja aizbraukt uz Rietumiem latviešiem, kuŗi nevēlējās atkal nokļūt krievu verdzībā un tikt samalti Staļina dzirnavās. Toreiz, pateicoties latviešu kaņavīru varonībai un izlietajam asinīm, no krievu okupācijas izglābās arī vēlākās valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas ģimene. Pēc atmodas, atgriezušies Latvijā un kļuvusi par Valsts prezidentu, Freiberga neatzina, ka ir pateicību parādā Leģiona cīnītājiem par iespēju aizbraukt no uzbrūkošā krievu vilņa.”

Salīdzinot minēto bijušās prezidentes un Streipa nostāju pret 16. martu, pilnīgs pretstats īsti demokrātiskā ziņā ir šeit Anglijā bijušiem kaņaveterāniem. Tiem līdz ar 11. novembri ir arī sava Britu leģiona diena un vairākas citas ievērojamas kauju dienas no Eiropas, Afrikas un Āzijas, piemēram, Alameinas, Eiropas invāzijas un Arnheimas tilta. Neviens veterāniem neaizrāda, ka visas šīs piemiņas dienas vajadzētu apvienot tikai vienā 11. novembrī.

Mans Rīgas brālēns, kas ir īsts patriots un sarakstē politiku var izskaidrot labāk nekā jebkuŗa avīze, par Streipu man raksta: „Tad vēl aģitēt pret 16. martu – Leģionu? Nezinu viņa izcelsmi, bet domāju, ka Leģions viņam deva iespēju piedzimt Rietumos, nevis Sibīrijā, kur viņš varbūt arī būtu jau satrūdējis. Streipam vajadzētu leģionāriem kājas bučot par doto iespēju. Par 16. martu

Rietumos nesapraŗtīšot? Tāpat kā visu laiku stabulēja VVF. Igaunija atzina savus leģionārus (prezidents Meri) un tika saprasta, jo pareizi izskaidroja.”

Tiešām, kad savā laikā Vācijas kanclers Kols Maskavā izteicās, ka latviešu veterānu saiets 16. martā Rīgā ir bijušo nacistu saņāksme, igauņu prezidents Meri preses žurnālistiem paskaidroja, ka kanclera teiktā neatbilst patiesībai. Patiesību izskaidroja arī TB/LNNK deputāts Roberts Zīle angļu konservatīvo partijas delegātiem Eiropas Parlamentā, kad angļu parlamentā leiboristu partijas ārlietu ministrs apsūdzēja konservatīvo opozīciju par sabiedrošanos ar partiju, kas atbalsta nacistu saietu 16. martā. Konservatīvo pārstāvis paskaidroja, ka šai datumā piemin nevis nacistu, bet gan kaņavīrus, kas kritušos latviešu kaņavīrus. Te nu pierādās, cik aplams ir bēdīgi slavenais

Jurkāna teiciens: „Eiropa mūs nesapraŗtīs!”

Tai pašā rakstā tālāk Streips raksta, ka 9. maijā redzēsīm PSRS „uzvaras” svinēšanu pie Uzvaras pieminekļa un tur kārtējo reizi tiks uzturēti mīti, ka Latvija „atbrīvota” un ar prieku iestājusies Padomju Savienībā. Nākamā *Brīvās Latvijas* 13. numurā rakstā „Jau ???” Streips raksta par konkrētām paralēlēm starp abiem neatkarības posmiem, un, šo rakstu komentējot, kāds patriotisks sarakstes draugs man rakstā: „*Brīvās Latvijas* 13. numurā Streips mēģinājis salīdzināt 18. novembra Latviju ar 4. maijā atjaunoto Latviju. Kā to var izdarīt, ja pirmajā gadījumā krievi un vācieši tika iztriekti no Latvijas, bet pēc 4. maija „atjaunotajā” Latvijā visi okupanti palika iekšā?”

Gunārs Priednieks

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 35,-

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.
Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem GBP 120. Samaksu ar čekū, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650.-; 12 mēneši Kr 1240.-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanis@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro; 6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL kants Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, kants 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čekū uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā €3 par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €45. Zviedrijā – 500 kr.
Komerģiālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligraģists

Stokholmas Latviešu koŗa pavasara sarīkojums

IEDZIEDĀSIM DZIESMU SVĒTKUS

Stokholmā sestdien, 4. maijā, plkst. 18.00

Sederleds (Söderled) baznīcas telpās
(Zaļā pazemes līnija uz Farsta, pietura: Hökarängen)

Piedalīsies dziesmu svētku diriģents
INTS TETEROVSKIS,
Gēteborgas un Oslo koŗi

Pēc koncerta saviesīgs vakars

Ieeja 100 kronas
Pensionāriem un studentiem 80 kronas
Skolēniem brīva ieeja

Uzkodas 30 kronas. Dzeŗamie iegādājami uz vietas

SIA „MADONAS POLIGRĀFISTS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipografijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipografiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mīkstajos vākos. Tipografija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsolīts klientam.

Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtīnājumus arī no Jums!

Mūsu adrese:

Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742
e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs:

Zemītāna 2b-110a, Rīga, LV-1012, Tālr. +371 67315026
e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Mūžīgā mierā aizģājusi mūsu miļā
māmiņa, vecmāmiņa, vecvecmāmiņa

VALIJA ZENTA KRŪMIŅŠ

Dzimusi Sniķerē, Latvijā, 1913. gada 1. oktobrī,
mirusi Stokholmā, Zviedrijā, 2013. gada 20. aprīlī

Kad mūžības gājiens tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet.

Par viņu sēro un miļā piemiņā paturēs
Pēteris un Māra, Maira un Hans
mazmeitas Katrīna, Marie, Lisa, Mārīt
mazmāz bērni Elina, Ludvīgs, Alice, Alvin,
Lucas, Love, Albert, Olle, Agnes

Izvadīšana 17. maijā plkst. 13.00
Lōtsjōkapellet, Sundbyberg
Pieteikšanās līdz 13. maijam, tālr. 08 7098670

Mūžībā aizģājusi miļā krustmāte

VALIJA ZENTA KRŪMIŅŠ

Dzimusi Sniķerē, Latvijā, 1913. gada 1. oktobrī,
mirusi Stokholmā, Zviedrijā, 2013. gada 20. aprīlī

Noriet saule vakarā,
Meŗa galus zeltīdama.

Par viņu sēro un miļā piemiņā paturēs
krustmeita Mudīte ar vīru Henrik
un meitām Veronika un Johanna
Krasti ASV un Dāboliņi Kanadā

Izvadīšana 17. maijā plkst. 13.00
Lōtsjōkapellet, Sundbyberg

Mūžībā aizģājis
DVF Pīterborovas nodaļas biedrs

ZIGURDS MEIJA

Dzimis 1926. gada 30. martā,
miris 2013. gada 8. aprīlī

Viņu miļā piemiņā paturēs
Pīterborovas nodaļas biedri un draugi

SPORTS SPORTS SPORTS

Latvietis, kuŗš skrēja Bostonas maratona...

Bostonā notikušais maratons uzskatāmi apliecinā – terorakti publiskos sarīkojumos ir pārāk viegli iespējami, telefonintervijā ar TVNET atzina viens no traģisko sacensību dalībniekiem latvietis Andis Vītolinš, kas dzīvo ASV. Valmierietis ar skriešanu nodarbojas jau ilgāku laiku. Brīdī, kad netālu no finiša līnijas nograndis sprādziens, nogalinot trīs un ievainojot vēl vairāk nekā 160 cilvēkus, viņš sacensības bija beidzis un mērojis ceļu mājup ar auto.

Bostonas maratona dalībnieks Andis Vītolinš

„Man piezvanīja paziņa, pie kā biju pavadījis iepriekšējo nakti pirms maratona, un prasīja, vai viss kārtībā. Teicu, ka esmu jau ārpus Bostonas, atcerējās Vītolinš. „Kad uzzināju, kas noticis,

man tapa visai grūti ap sirdi. Tas varēja notikt ar jebkuru, kas tur skrēja. Arī ar mani.”

Apmeklējot klātienē Nacionālās basketbola asociācijas vai Nacionālās hokeja līgas spēles, Vītolinš pārliecinājies, ka tur drošības organizēšana ir līmenī, taču izturas kritiski pret šāda veida sacensībām, norādot, ka „jebkuru bumbu var aiznest uz jebkurieni”. Šis gadījums kārtējo reizi apliecinā, ka drošībai publiskos sarīkojumos jāpievērš īpaši stingra uzmanība. Tas ir tāds kā 11. septembra atkārtojums, tikai šoreiz vērsti pret sportistiem.”

Notikušais terora akts gan nav mainījis attieksmi pret skriešanu. Vītolinš, kas piedalījies trijos Ņujorkas, divos Bostonas maratona, kā arī daudzos pusmaratona, apliecinā, ka sacensībās (vēl viena viņa aizraušāns ir orientēšanās) plāno startēt arī turpmāk.

Skrējiens Mežaparkā „Skrienam Bostonai”

Mežaparkā 16. aprīlī notika atbalsta skrējiens „Skrienam Bostonai”, kuŗā tika pieminēti traģiskajā Bostonas maratona bojā gājušie un cietušie skrējēji un skatītāji. Skrējiens iesākās ar klu-

suma brīdī, vēlāk tā dalībnieki veica 5 km garu distanci.

Foto: LETA

Cilvēki dodas 5 km garā skrējienā „Skrienam Bostonai” distancē ...

Viens no Nordea Rīgas maratona rīkotājiem Aigars Nords sarunā ar plašsaziņas līdzekļiem norādīja, ka sprādzieni Bostonas maratona finiša zonā tiks ieviest stingrākus drošības pasākumus 19. maija sacensībās Rīgā. „Bostonā notikušais ir nožēlojams un bezjēdzīgs terora akts, kas noleikti ietekmēs visus pasaulē lielākos maratonus. Protams, arī mūsējo. Domāsim, kā uzlabot drošību, taču pārspilēti pasākumi nav gaidāmi, jo Latvija neietilpst globālā teroristu redzeslokā”, sacīja Nords.

Bokseris Briedis uzvar turku

Latvijas labākais bokseris Mairis Briedis tika pie kārtējās pār-

liecinotās uzvaras, trešajā raundā pieveicot Vācijā dzīvojošo turku Javušu Keleşu šova *Biggers Better* posmā. Jau cīņas sākumā Briedim bija liels pārsvars, bet trešajā cīņas raundā tiesnesis sacensību pārtrauca, piešķirot turkam tehnisko nokautu.

Šī Briedim bija pirmā cīņa pirmā smagā svara kategorijā, kuŗā sacenšas bokseri līdz 90,7 kilogramiem. Šajā kategorijā Briedis plāno aizvadīt savu turpmāko karjēru.

Pēdējā pusotra mēneša laikā Briedis aizvadīja jau trešo cīņu, tiekot pie trešās pārliecinošās uzvaras. Sākotnēji viņš uzvarēja bijušo Vācijas smagā svara čempiona titulu pretendentu Ozkanu Četinkaju, pēc tam pārliecinoši pieveica arī britu veterānu Deniju Viljamsu, kas pirms devi-

ņiem gadiem spēja nokautēt leģendāro Maiku Taisonu. Pirms tam Briedis pagājušā gada izskaņā uzvarēja boksa komercturnīrā *Biggers Better*.

Līdz ar to Briedis savā karjērā, ieskaitot cīņas *Biggers Better* sacensībās, tagad uzvarējis 20 cīņās, 14 reizes pretinieku nokautējot, bet cietis tikai vienu neveiksmi. Savukārt Keleşs savā 19. cīņā cieta devīto neveiksmi. Ar Latvijas bokseriem šī Keleşam bija jau trešā tikšanās - 2007. gadā viņš zaudēja Jevgeņijam Andrejevam, bet 2010.gadā smagā cīņā pieveica Andreju Tolstichu.

Teniss

Latvijas sieviešu tenisa izlase Federāciju kausa izcīņā Eiropas - Afrikas zonas otrās grupas cīņās Melnkalnē apakšgrupas turnīrā Latvijas vienība ar vienādu rezultātu 3:0 uzvarēja Somijas un Igaunijas tenisistes, ar 1:2 zaudēja tunisietēm. Līdz ar to mūsu tenisistes nākamajā gadā atgriezīs Federāciju kausa Eiropas/Afrikas zonas pirmajā grupā, kuŗā iepriekšējo reizi cīnijās 2010. gadā. Vienībā spēlēja Jelena Ostapenko un Diāna Marcinkēviča.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

Rovfantā sestdien un svētdien, 4. un 5. maijā, Draudzes nometne „Dieva dāvanas”. Kā Dievs mūs apdāvina? Kā saņemt Viņa dāvanas? Kā tās pazīt un likt lietā?

Programmā:

Sestdien, 4. maijā

11.30 Ierašanās un iekārtošanās
12.30 Iepazīšanās un svētbūris
13.00 Pusdienas
14.15 Bibeles stunda, vada Jana Jēruma-Grinberga
15.00 Kafijas pauze
15.30 Darbs grupās (arī bērniem)
18.00 Vakariņas
19.15 Vakarešana ar stāstiem un dziesmām

Svētdien, 5. maijā

08.30 Brokastis
09.30 Īsa apcere
10.00 Ekskursija pa Rovfantu
11.30 Dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola
13.00 Pusdienas un nobeigums
Pieteikšanās un plašāka informācija pie Unas, tālr. 07776647515, e-pasts: unai@inbox.lv
Būsīt miļi gaidītī!

Kurzemes cietokšņa atcere 12. maijā plkst. 16 DVF kluba telpās (DVF namā, 72 Queensborough Terrace, London W2 3SH). Īsai uzrunai sekos filma *Mums uzvarēt – vai krist*. Atspirdzinājumi, ieeja par labprātīgiem ziedojumiem - par labu nodaļas darbam. Apmeklēt aicina DVF Londonas nodaļas valde.

Ivo Fomins sniegs koncertus Anglijā:

8. maijā plkst. 19 Mansfildā, Music&Art Cafe

10. maijā plkst. 20 „Mūsmājās”, The Hall, Priory Hill, Wolston, Coventry CV8 3FZ

11. maijā plkst. 20 Bradfordā, 5 Clifton Villas, West Yorks, Bradford BD8 7BY

Bīlešu cena iepriekšpārdošanā £12, koncerta dienā £15. Bīlešu rezervācija: Maris 07710743982 vai Vineta 07985709913.

Latvijas ev. lut. Baznīcas Pārvalde Lielbritānijā visus miļi aicina uz Draudžu dienu svētdien, 19. maijā, Bradfordā.

Draudžu dienas programma:

Plkst. 10.30 dievkalpojums ar dievgaldu, *The German Protestant Church*, 29 Great Horton Rd, Bradford BD7 1AA. Piedalīsies Anglijas un viesu mācītāji un baritons Pēteris Svīlis.

Plkst. 12.30 pusdienas DVF namā, 5 Clifton Villas, Bradford BD8 7BY. Uz pusdienām lūdzam iepriekš pieteikties pie Irēnes Novadnieces, e-pasts inovanieks@live.co.uk, kab. tālr. 07721606003.

Plkst. 13.30 priekšlasījums ar mūziku – “Garīgā aprūpe vecākās paaudzes vidū – problēmas un priekš”, Minchenes draudzes mācītāja Dr. Ilze Kezberē-Herle.

Plkst. 15.00 koncerts – pianists Reinis Zariņš.

Pēc koncerta kafija.

Video filmas izrāde kluba telpās DVF namā (72 Queensborough Terrace, London W2), otrdien, 7. maijā, plkst. 13.30. Mēs skatīsimies pirmās divas daļas no daudzseriju filmas „Līkneņa lūdmnieki”. Atspirdzinājumi. Ieeja par ziedojumiem.

DIEVKALPOJUMI

Londonā, Zviedru baznīcā, 6 Harcourt Street W1H 4AG, svētdien, 12. maijā, plkst. 14 Lieldienu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdien, 26. maijā, plkst.

14 Trīsvienības svētku dievkalpojums ar dievgaldu un iesvētībām.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Lesterā, Igaņu namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, 4. maijā, plkst. 14 Mātes dienas/Ģimenes dienas dievkalpojums.

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wolston, Coventry, CV8 3ZF, svētdien,

12. maijā, plkst. 15 Mātes dienas/Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Londonā svētdien, 28. aprīlī, plkst. 14 Lieldienu laika dievkalpojums.

Pirmais dievkalpojums Zviedru baznīcā, Harcourt Street, W1H 4AG!

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Mansfildā, St. Peters's and St. Paul's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, 4. maijā, plkst. 11 Mātes/Ģimenes dienas dievkalpojums.

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, 5. maijā, plkst. 12 Mātes/Ģimenes dienas dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, 5. maijā, plkst. 15 Mātes/Ģimenes dienas dievkalpojums.

Lidsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, 28. aprīlī, plkst. 14 dievkalpojums.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Voringtonā WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, 28. aprīlī, plkst. 20 Vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA**DIEVKALPOJUMI**

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinģer Str. 59, 12. maijā plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce un azaid.

Lībekā, Lorenca baznīcā, 18. maijā plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Bekhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44) 19. maijā plkst. 14:30 Vasarsvētku dievkalpojums ar kristībām un dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, 26. maijā plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galdā.

Eslingēnā, Dienvidu baznīcā, Suedkirche, Spitalsteige 3, ceturtdien, 9. maijā, plkst. 15 paredzēts Kristus Debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafijas galdā.

Vircburgā, Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2, sestdien, 18. maijā, plkst. 13.30 būs Vasarsvētku dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpā un paralēli tam bērnu nodarbības.

ZVIEDRIJA

Stokholmas Latviešu koriņa pavašara sarīkojums **IEDZIEDĀSIM DZIESMU SVĒTKUS** notiks Stokholmā sestdien, 4. maijā, plkst. 18 Sederleds (*Söderled*) baznīcas telpās (Zaļā pazemes

līnija uz Farsta, pietura: Hökarängen).

Piedalīsies dziesmu svētku diriģents Ints Teterovskis, Gēteborgas un Oslo kori. Pēc koncerta saviesīgs vakars. Ieeja 100 kronas, pensionāriem un studentiem 80 kronas, skolēniem par brīvu. Uzkodas 30 kronas. Dzeļamie nopērkami uz vietas.

Gēteborgas latviešu Pensionāru biedrības tikšanās notiks 25. maijā plkst. 13 ”Folkpartiet” telpās, NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas ”Vāstra Nordstan”), Gēteborgā. Jauni biedri laipni gaidītī! Valde

DIEVKALPOJUMI

Eskilstunas latviešu draudzes dievkalpojums notiks otrā svētdienā pēc Vasarsvētkiem, svētdien, 2. jūnijā, plkst. 13 Svētā Andreas baznīcā. Pie ērģelēm Viola Rosenquist. Pēc dievkalpojuma kafijas galds dievnāmā. Ēsiet aicināti un gaidītī! Dienas mude: “Viņš kļūs varens līdz pat pasaules galam!” Mich 5:3

Gēteborgas latviešu ev. lut draudzes dievkalpojumi Hāgas baznīcā (*Haga kyrkan*). Pēc dievkalpojuma draudze ielūdz uz kafiju Hāgas draudzes telpās. Miļi gaidītī bērni, latvieši, kā arī viņu latviski nerunājošie draugi, ciemiņi, piederīgie. Katrā kafijas laikā plānots īss kultūras priekšnesums.

19. maijā plkst. 14 Vasarsvētku, Svētā Gara svētku, dievkalpojums. Prāveste Ieva Graufelde.

16. jūnijā plkst. 14 Aizvesto un upurū piemiņas dienas dievkalpojums. Mācītājs Dr. Imants Alksnis.